

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 KEDD augusztus 19.

196-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KÖRUT 19. SZÁM

A zágrábi merénylet

Budapest, augusztus 18.

Nem Skerlec személye ellen irányult a zágrábi merénylet golyója, amint maga a tettes kijelenti, aki nem is ösmerte a királyi biztost, hanem valami más ellen, aminek nagyobb és mélyebb jelentősége van, mint személyi gyűlölködésnek. Ugyanazt lehet mondani a Cuvaj ellen intézett merényletről is, aki szintén nem tartozott Horvátországban az imádott egyéniségek közé s akiben a merénylet annak idejében megtestesülését látták annak, amit ha másképpen nem lehetett, véres merénylet útján akartak megsemmisíteni.

Hivatalos körök ilyenkor, amikor minden élére áll és amikor megdöbbennek, szeretnék úgy tüntetni fel a dolgot, mintha eszeveszett, tébolyodott ember beszámíthatlan lelki állapotában, az örület paroxizmusában követte volna el a tettet. Ez a felfogás azok előtt, akik szántszándékkal zárkoznak el a világosság elől, vagy olyanok előtt, akik bekötik a saját maguk szemét, hogy ne lássanak, amikor látniuk kellene, mértékadó azok előtt, akik objektíve nézik a dolgokat és hozzászóltak a dolgok lényegét megérteni.

S azon a végzetes ösvényen, amelyre a magyar kormány rálépett, még végzetesebb ez a szándékos vakság

és önámítás. Nem lehet jótékony metamorfózis bekövetkezését föltételezni, ha azok, akik hivatalba volnának a közviszonyoknak jobb fordulatot adni, azt mondják: mi közünk hozzá? Örült ember beszámíthatatlan cselekedetéről van szó. Az ilyenért senki sem felelős.

Pedig jobb volna komolyabban fontolóra venni a dolgot és mindazt, ami vele nexusban van. Az az ezerféle hang, amely artikulálatlanul kél a zágrábi merénylet után, talán meg tudna értetni valamit a hatalom letéteményeseivel, amit okos és czélszerű is volna megérteni. Talán a horvát közhangulatban él valami, ami teljes mértékben megmagyarázhatná a merénylet összes forrásait s azokat a rejtelmeket, amelyek a merénylet takar.

És nyilván észre lehetne venni ebben a merényletben, hogy az erőszak politikája, amely vörös fonalként húzódik át Tisza politikáján, mégis csak viharvetés, amelynek termése végzetessé válhatik azokra is, akik vetnek és azokra is, akik aratni szeretnének. Viharmagból csak vihar kelhet ki. És ez annál inkább megfelel a valóságnak, minél jobban hangoztatják hivatalos és félhivatalos körökben, hogy a zágrábi merénylet golyója nem Skerlec személyének szült és hogy báró Skerlecz személyesen nem is ösmerte. Akárki állt volna azon a helyen — tekintet nélkül

a névre és személyre — ugyanugy járt volna. Világos, hogy az elkeseredett, transzcendentális tettnek más, mélyebben fekvő forrásai voltak és vannak, mint a személyi harag és gyűlölet.

A vérontás, a gyilkos merénylet, mindig az elítélendő gonosztettek közé tartozott, még akkor is, ha forrása a közhangulatban van. De azok, akik helyzetöknél és állásuknál fogva magasan állnak, meggondolhatnák, hogy nem intéződött el a dolog azzal, ha a merénylet ártalmatlanná tették és átadták a büntető igazságszolgáltatásnak, amely a törvény szakaszai szerint fog vele elbánni. Az orvos is rosszul teszi, ha csak a lázat gyógyítja s magát a betegséget, melynek a láz csak szimptomája, nem igyekszik megszüntetni. Ha a betegség megmarad, a láz, akárhogy nyomják is le, újra ki fog törni s a beteget könnyen megölheti.

Nagybeteg ez az ország. Számtalan sebből vérzik és belső nyavalyák egész tömege lepte meg. Magukra vessenek azok, akik ezt a súlyos kórságot előidézték és olyan szisztémát inauguráltak, amely nemhogy nem nyújt módot és kilátást a gyógyításra, hanem a betegséget még súlyosabbá teszi. S a betegség nem lokalizálható. Hogy Horvátország közhangulata is megváltozott és ott ugyancsak a betegségnek szimptomái is észrevehetőek, azon nincs csodálni való.

Otthon

Írta: Szentgyörgyi Ferencz

(Utánozmás tilos)

A kis viczinális lassan, pöfögve futott be az állomásra. Koromsötét éjszaka volt. A széleslevelű vadszőlővel betakart perron menyzetéről néhány ásitóan sercsegő, rosszszagú petróleumlámpa terjesztett bágyasztó világosságot, a vágányok között, közvellen a vonat előtt egy aranyoztatt, fiatal, szőke vasúti tiszt és egy pályaoőr állott. Rajtuk kívül sehol senki. A kupéból egyedül én szállottam ki. Nem vártak reám. Igaz, nem is tudták, hogy jövök, hogy a régi álmok visszahozzák egykor a büszke nagyváros fáradt vándorát ebbe a régi, elhagyott fészekbe és ha tudták volna is érkezésemet, azok, akik várhattak volna reám, akik hosszú évekkkel ezelőtt könyves szemmel bucsúztak tőlem, kik szerettek s akiket én is szerettem, azokat visszatartja minden vágnál, minden szeretetnél erősebb hatalom — a halál. És én eljöttem mégis. Meg akartam hollygatni az emlékeimet, végig akartam élni még egyszer, úgy gondoltam utoljára, a gyermekkori, az ifjú évek minden mámorát, gyönyörét, el akartam feledni azt, hogy egyedül vagyok, hogy arcom gyűrött lett és sápadt, hogy a pesti éjszakák kiölték belőlem a lelket, a melegséget, el akartam feledni, hogy beteg vagyok, hogy vértelen ajkamat csak szegény, bűnös lányok csókolják, akik velem együtt rohannak az örvény felé, a megsemmisülésbe és sírni akartam itt, az akáczorok alatt, elsírni azt a sok könyvet, a mely szívemben gyülemlett össze s amelyek fájtak, égettek, kínoztak. Ezért jöttem el az ismerősök közé,

Hova is vezethetett volna az első utam, mint a temetőbe. Elfonnyadt gyászkoszorúk, korhadt fakeresztek, márvány síremlékek és szép sorjában, mint a katonák, a gyeses sírhantok, — ide, ezek közé járok mindig felejtetni, sírni, zokogni s valahányszor becsapódik mögöttem a temető vasrácsos kapuja, ismét frissnek, erősnek érzem magamat. Engem a halottak vigasztalnak, a besüppedt sírhalmok, a mozdulatlan fakeresztek öntenek belém bátorságot, amikor gyengének érzem magamat arra a harezra, amelyet az Élettel, ezzel a vak, telhetetlen erővel kell megküzdenem . . .

Végig mentem a temető sárgakavicsos fútján. Mennyi új sír, mennyi új halott! Ránézek a keresztekre. Mind ismerős név. Ilyenkor eszembe jut, hogy nemsokára nekem is meg kell halnom, mert hiszen azok, akikről úgy bucsúztam el, a „viszontlátásra”, azok már nem élnek. Elmentek, elhagytak. Vajjon mi lehetett az utolsó szavuk? Gondoltak-e néha reám, említettek-e engem is?

Tovább mentem. Nem kellett keresnem, behunyt szemekkel is rátaláltam volna az anyám sírjára. Letérdepeltem a durva göröngyökre, remegő karjaimmal átölleltem a keresztfát, lázas fejemet rászoritottam és reszelő, sápadt ajkaim imát mondtak. Régen, a mikor még kicsiny gyermek voltam, hosszú szőke hajam a vállamig ért, emlékszem, esténként fehér ingben, ágyban térdelve, összetett kezekkel erre az imára tanított meg az édesanyám. Azóta sok mindent elfelejtettem, de ezt az imát most is tudom.

— Anyám, láttad-e a tavaszi alkonyatban elhagyatott sírodnál térdelő, imádkozó szegény fiadat? A te ragyogó kék szemeid észrevették-e beesett arcomat, megrökkant, elfáradt

testemet, látták-e, hogy szenvedek, hogy fáj az élet nélküled? Tudod-e, édesanyám, hogy mivé lettek a mi közös álmaink, hogy szétlépte, összetörte a kegyetlen Sors valamennyit? Ne, ne mondd, anyám, hogy tudod, álmodd tovább a mi álmainkat, hiszen az álmok ugyanis csak addig szépek, amíg álmodjuk őket. Én mondom, anyám, megvalósult álmok csak az álomban élnek.

Meg van-e még a mi kis utcánk, ott a nagytemplom mellett? Meg van. Allanak még az apró házak és déltájban füstölögnek a kémények. És a mi házunk, a zöldzsalus ablakkal, a nagy sárga kapuival? Odamegyek, megállok a tulsó soron és nézem, figyelem az ablakokat. Ujra gyermeknek érzem magamat, kis diáknak és várom, szivdobogva várom, hogy kinyíljen a középső ablak, hogy kihajoljon rajta hosszú pipaszárral a szájában az édesapám, mellette könyöklőn az édesanyám és úgy hívjanak mind a ketten haza, vacsorára. Kinyílik az ablak és az arcok? — ismeretlenek. Néhány perczig még bámulok a nyitott ablakra, aztán elszégyellem magamat, lassan, mint a csinytevésem rajtakapott gyerek, tovább somfordálok. Megkerülöm a házat és a deszkakerítés nyílásán beleszek a kertbe. Nekem már csak így szabad. Nézek, nézek, a szemem fáj a nézésbe és egyszerre csak úgy érzem, hogy könny pereg végig az arcomon és halk koppánással hull a kabátomra. Istenem, mi lett az anyám virágokertjéből! Hová lettek a muskátlik, a rózsák, a szegfűk, hol van a kert, giz-gaz a virággyak helyett s az udvar közepén szemétdomb éktelenkedik.

Meghalt az anyám, elhervadtak a virágok, nincs, aki gondozza, ápolgassa őket!

Az itteni és ottani nyávalyák közt kauzális nexus van s vak az, aki ezt észre venni nem akarja, gonosz, aki magát ámitja azzal, hogy az egész merénylet csak egyetlen ember örültségének, vagy exaltáltságának a kifejezése.

Lehet, hogy a merénylet annak a fokozott szenvedélyességnek megnyilvánulása, amely a horvát nép vérmérsékletét jellemzi. Ez nincs kizárva, noha ennek nem kell nagyobb jelentőséget tulajdonítani. Minden nép szenvedélyessé válik s vérmérséklete a forrpon-tig hevítettik, ha jogaiban gázolnak. Még emlékezhetik a világ arra, hogy a magyar parlamentben is eldőrdült egy löfegyver olyan időben, amikor itt a szenvedélyek hullámai magasan jártak. Tagadhatja-e valaki, hogy ama löfegyver eldőrdülése és a nemzeti javak elkobzása, vagy megsértése között nem volt okozati összefüggés? . . . És elfelejtette-e a világ, hogy Lisszabonban is történt hasonló dolog, amikor is egy király és egy trónörökös vértett el az utcán s csak azután gondoltak a közviszonyok szanálására, amikor már késő volt? . . .

Ilyen események, bárha büntettek, alkalmasak lehetnek arra, hogy megállítsák a hatalom letéteményeseit azon az uton, amelyen haladnak. Mihelyt köze van a nép közhangulatának az ilyen tettekhez, mihelyt azzal távolról, vagy közletről kapcsolatban vannak, a legprimitívebb államférfiúi bölcsesség arra kell, hogy törekedjék, hogy ne csak a szimptomát szüntesse meg, de a betegséget magát is. Mert ha egy nép beteg, ha az ország egyeteme elégtelen, akkor annak erupciói vannak, amelyek maguk alá temethetnek mindent, még azokat is (sőt talán elsősorban azokat), akik a betegségeket okozták.

A város most is a régi. Nem változott itt semmi, csak az embereket nem ismerem. És a leányok, az első tiszta szent szerelmek, akiknek tavaszi estéken kint a Zala partján, a sutogó fűzfák és jegenyefák lombjai alatt örök hűséget esküdtem, hűtlenség lettek, férjhez mentek. Nem vártak reám, tudták, hogy rabul ejt a nagyváros, az éjszaka és ha vissza is térek, már nem leányra, hanem ápolóra lesz szükségem. Nevükre már nem is emlékszem. A szerelmes leveleket, a fényképeket, a szöke, barna hajfürtöket rég elégettem s igyekeztem mindent, ami hozzájuk fűzött, elfeledni. Most szerettem volna visszaidézni a múltat, a régi leányarcokat, most már azonban késő volt. És, ki tudja, talán jobb így!

. . . Az utolsó estén bebarangoltam a ismerős mellékutczákat. Régi, apró cserépszindelyes házak, minden ablakon csipkefüggöny. Csak az ablakból kihajló arcok ismeretlenek. Idegenül néznek reám s én sem ismerem meg őket. Aztán kávéházba mentem. Meg van mind a három. A Bárány, a város közepén, a megyei hivatalnokok törzszakállával, a Központi, a szegények kávéháza és a templom mellett Kummer. Itt minden a régi. Az öreg főpinczér, a Schmidt ur, a pikkoló-gyerekek, a Nyári Feri, meg a Horváth Rezső bandája s a mindennapi kártyakompánia a piszkos márványsztalok körül. És az ócska szeparék! Itt mulattam el a vizsgapénzt s itt estem bünbe először. Nem ismerem rámt semmi, csak a Feri cigány. Nem fedte el a nótámat se s amikor meghallja, hogy fizetek, int a bandának s amíg én lehorgaszott fővel kifelé tartok a kávéházból, sírnak a hegedűk és még az utcán is fülemben cseng régi dalom kopott melódiája.

. . . Kint az utcán, a járda mentén bódító illatot teremtettek az akáczivragok, forró homlokomat nekítámasztottam egy lámpa hideg vasának és sirtam . . .

A miniszterelnök párbaja

— Ferencz Ferdinánd előléptetése —
Nem fávozik a külügyminiszter
— Hírek a politika világából —

Budapest, augusztus 18.

A király tegnap egy meleghangu kéziratban az egész haderő főfelügyelőjévé kinevezte a trónörökös, *Ferencz Ferdinánd* főherceget. Ez a kinevezés rendkívül nagy jelentőségű, mert *Albrecht* főherceg halála óta ez az állás betöltetlen volt és még *Albrecht* főhercegnek sem volt akkora hatásköre, mint amelylyel a király *Ferencz Ferdinándot* felruházta. Eszerint most már csak az előléptetések és kitüntetések maradnak a király személyes hatáskörében, egyébiránt a legfőbb haduri jogokban osztozik a trónörökösrel. A trón telterős, zseniális várományosa így mind nagyobb befolyást nyer a két ország kormányzásában, mi nyilván nagy könnyebbségére szolgál az agg uralkodónak, de alkalmasint a két ország előnyére is válik.

*

A Tisza—Pallavicini-affér első felvonása a holnap napon befejeződik. A két politikus segédei ma este kardpárbajban állapodtak meg, amelyet a felek holnap fognak megvívni. Ámde kétségtelen, hogy ezzel csak személyi része intéződik el az afférnek. Munkapárti és ellenzéki körökben egyaránt az a felfogás, hogy nem lehet megelégedni ezzel az elintézés-sel és különösen az ellenzék körében él az a meggyőződés, hogy nem szabad elejteni ezt a Tiszára nézve politikailag könnyen végzetessé válható ügyet.

*

A külföldi sajtót, de az osztrák és magyar lapokat is legutóbb bejárta az a hír, hogy gróf *Berchtold* Lipót külügyminiszter lemond. Lemondásának okául azt a sok mellőzést mondották, amely a Balkán-bonyodalmak során a monarchiát a külhatalmak részéről érte. Félhivatalos körökből ma ezeket a híreszteléseket a leghatározottabban megczafolják.

Berchtold tehát marad. Maga a király vasárnap hosszú audiencián fogadta s legteljesebb kegyéről biztosította, aminek folytán még a kombinációk is elesnek.

*

Politikai híreink a következők:

A trónörökös kitüntetése

A király *Ferencz Ferdinánd* főherceget meleghangu kéziratban tegnap az egész fegyveres haderő főfelügyelőjévé nevezte ki. A királyi kézirat a következő:

Kedves unokaöcsém, Ferencz Ferdinánd főherceg! Kinevezem Kedvességedet az egész haderő főfelügyelőjévé. Az 1898. márczius 29-iki Kéziratommal Kedvességedre ruházott hatáskör kibővítésével Kedvességedet megbízom a nagyobb hadgyakorlatok vezetésével és felhatalmazom, hogy fegyveres hatalmam körében mindennemű inspicziálást végezhesen. Kedvességed katonai irodája ezentul „Az egész fegyveres hatalom főfelügyelőjének irodája” elnevezést fogja viselni.

Bad Ischlben, 1913. augusztus 17.

Ferencz József s. k.

A Pallavicini—Tisza-affér

Gróf *Tisza* István miniszterelnök örgróf *Pallavicini* György megbízottainak, *Szemere* Miklósnak és gróf *Esterházy* Móricznak a levelére csak ma válaszolt. A késelem oka az volt, hogy gróf *Tisza* István ma délelőtt kapta kézhez örgróf *Pallavicini* György segédeinek írásbeli értesítését. Ezt a magyarázatot kérő levelet ugyanis pénteken adták postára. Gróf *Tisza* István miniszterelnök pedig már péntek este elutazott Gesztről Csabán keresztül Buda-

pestre, ahová szombat reggel érkezett és ahonnan nyomban tovább utazott Bécsbe. Gróf *Berchtold* külügyminiszterrel való tanácskozása után gróf *Tisza* István rögtön visszautazott Budapestre, ahol ki sem szállott, hanem tovább utazott Erdélybe. Budapestre csak ma reggel érkezett vissza és így *Szemere* Miklós és gróf *Esterházy* Móricz levelét csak ma délelőtt kaphatta kézhez. Gróf *Tisza* István délelőtt résztvett a király születésnapja alkalmából tartott isteni tiszteleten, délben pedig a miniszterelnökségi palotában nagy ebédet adott.

A miniszterelnök ellen emelt vád a munkapárt körében nagy felháborodást keltett. Tegnap este a munkapárti körben szokatlan nagy számban jelentek meg a képviselők, akik élénken kommentálták örgróf *Pallavicini* György nyilatkozatát és különösen a fiatalok az iránt igyekeztek hangulatot kelteni, hogy maga a párt foglalkozzék az értekezleten örgróf *Pallavicini* György vádjával és ne engedje, hogy gróf *Tisza* István párbajozzék örgróf *Pallavicini* Györggyel, hanem állítsa bíróság elé.

Tisza mindazonáltal nem tért ki az ügy lovagias lefolyása elől és ma délután *Pallavicini* segédeit levélel értesítette, hogy segédeitől báró *Harkányi* János kereskedelmi minisztert és báró *Üchtritz* Zsigmond főrendet nevezze meg. A segédek az est folyamán a Nemzeti Kaszinóban gyűltek össze tanácskozásra.

A segédek éjjel tizenegy órakor fejezték be a tárgyalást, amelyről az újságírók előtt minden felvilágosítást megtagadtak. Értesülésünk szerint kaszinói körökben úgy beszélnek, hogy a megállapodás *kardpárbajban* történt, amelyet a holnap napon folyamán fog megvívni gróf *Tisza* István és örgróf *Pallavicini* György.

Károlyi Imre körül

A Tisza—Pallavicini-afférba vasárnap beleszólt gróf *Teleki* Pál is, aki a következő nyilatkozatot intézte gróf *Károlyi* Imréhez:

Gróf *Károlyi* Imrének a Pesti Hírlap augusztus tizenötödiki számában megjelent távirata különféle magyarázatokra adott alkalmat. Kértem gróf *Károlyi* Imrét, hogy gróf *Tisza* István, midőn vele a vallomás ügyéről beszélt, kérte-e valamire és ha igen, mire?

Budapest, 1913. augusztus 16.

Gróf *Teleki* Pál.

Gróf *Károlyi* Imrét, aki tegnap érkezett Budapestre, ma felkereste budai palotájában egy újságíró, aki előtt a következőket mondotta:

— A fenforgó ügyben a nyilvánosság részére nem kívánok nyilatkozatot tenni.

— *Teleki* Pál gróf nyílt levelére válaszol a gróf ur?

— *Egyletöre* nem.

Tudomásunk szerint gróf *Teleki* Pál jelen volt annál a beszélgetésnél, amelyben *Tisza*, *Károlyi* Imre, *Károlyi* Gyula vettek részt a Nemzeti Kaszinóban, amikor is *Tisza* gróf *Károlyi* Imrével a vallomása ügyében tárgyalt. A szokatlan hangú és rejtélyes felszólítás állítólag szenzációs háttérű kijelentésekre céloz. Az ügynek ilyen fejleménye még sejtet néhány meglepetést.

Ugy értesülünk, hogy gróf *Károlyi* Imre már a legközelebb nagyhorderejű nyilatkozatot fog tenni.

Berchtold nem mondott le

*Ischl*ből jelentik: Gróf *Berchtold* Lipót községi külügyminiszter vasárnap reggel kabinetfőnöke, gróf *Hoyos* Sándor követségi tanácsos kíséretében odaérkezett és az Erzsébet-szállóban vett lakást. A felség a külügyminisztert délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta. A kihallgatás fél 1 óráig tartott és annak folyamán gróf *Berchtold* jelentést tett az uralkodónak, aki előterjesztéseit kegyesen fogadta.

A kihallgatás után a külügyminiszter látogatást tett herceg Montenuovo főudvarmesternél és gróf *Hoyos*nál, öfelsége szárnysegédénél. Délben a miniszter és a kíséretében lévő követségi tanácsos résztvettek az udvari ebédnél, amelyen még kívülök herceg Montenuovo főudvarmester, dr. *Kerzl* vezérfőtörzso-

vos és M jelen volt zott.

Gróf vatalosan nak a kü közölt je Nem

gróf *Berchtold* rállynak el. Egész gyarorszá és revizi

Az gróf *Berchtold* pedig a konstátál, sem küzd jaiban a barátságos seget kiz szövetség mint Bécs

Ezze kalandeig német kü told lemo azt írja, közel. A melynek vendetes, ezidőszéri

Fél bécsi le rek ala litólago mely, a nak teg valósult zelebb állapítja talán n jogosult

Appon

számában róság itele hogy nem lo jogok e szabad-e e jogot az o katonai je parlamenti rembe, ho ság egyik nem a kat (hogy feve lentállás es hanem a k magának e képviselőt kivezetteti Nyilvánval esete forog idegen tény viselői mü százados, k nint idege hajtotta vé mint tiszt hogy a he totta volt passzivitás bírósági el tonai hatós netesebbek ménye az, eredménye csapjanak remtése a hogy a par mentelmi t a tulajdon beismerése, sem lehet. legfőbb go leg itélkezé ban nem v

Vagy lesz a mentelm ülésszakban hozott kat jogi helyze mert azt te dig esetleg megsértésé

vos és Margutti lovag ezredes szárnységéd is jelen voltak. Gróf Berchtold este Bécsbe utazott.

Gróf Berchtold kihallgatása kapcsán felhivatalosan kijelentik, hogy egyes bécsi lapoknak a külügyminiszter ischli utjának czéljáról között jelentései alaptalanok.

Nem felhivatalos osztrák forrás szerint gróf Berchtold kihallgatásán följárlotta a királynak lemondását, aki azonban nem fogadta el. Egész biztosan híre jár, hogy Ausztria-Magyarország végleg elejtette a bukaresti szerződés revíziójára irányuló kívánságát.

Az olasz lapok legnagyobb része szintén gróf Berchtold lemondásának hírért közli, még pedig a legnagyobb sajnálattal hangján. A lapok konstatálják, hogy Berchtold a talán még le sem küzdött balkáni válság legkomolyabb napjaiban a monarchiának Olaszországhoz való barátságos és bizalmas viszonyát minden kétséget kizárólag kimutatta és ezzel a hármasszövetségnek sokkal nagyobb szolgálatot tett, mint Bécsben sejtik.

Ezzel szemben a jól értesült berlini „*Lo-kalanzeiger*“, amely közeli viszonyban van a német külügyminisztériummal, a gróf Berchtold lemondásáról szóló hírekkel kapcsolatban azt írja, hogy gróf Berchtold lemondása nincs közel. A hármasszövetség szempontjából, amelynek gróf Berchtold ragaszkodó híve, örvendetes, hogy gróf Berchtold lemondásával ezidőszert nem kell számolni.

Felhivatalosan jelentik: Budapesti és bécsi lapok nagyrészt prágai és külföldi hírek alapján a közös külügyminiszternek általános lemondási szándékáról irnak, amely, amint mondják, már gróf Berchtoldnak tegnapi ischli kihallgatásán már meg is valósult volna vagy legalább is már legközelebb valóra válnék. Irányadó helyen megállapítják, hogy ezek a híresztelések egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak és a jogosultságnak még látszatával sem bírnak.

Apponyi a Gerő-ügyről

Apponyi Albert gróf a bécsi „*Zeit*“ vasárnapi számában cikket ír a Gerő-afferről, a katonai bíróság ítélete kapcsán. Annak előrebocsátása után, hogy nem óhajtat foglalkozni azzal, vajjon az egyenlő jogok és a demokratikus haladás korszakában szabad-e egy osztálynak megadni a hatalmat és jogot az önbíráskodásra, reáter a parlamentári órség katonai jellegének bírálatára. Az történt, hogy a parlamentári órséget az elnök berendelte az ülésrembe, hogy a rendet helyreállítsa. S ekkor az órség egyik tisztje becsületében sörte érzi magát s nem a katonai órség szervezeti szabályzata alapján (hogy fegyverhasználat csak a végső tetleges elmentállás esetében szabad) s nem elnöki utasításra, hanem a katonai szabályzat alapján, mint tiszt vesz magának elégtételt, sőt az így megrendszabályozott képviselőt még le is tartóztatja és a parlamentből kivézteti az elnök vagy a Ház utasítása nélkül. Nyilvánvalóan a legsúlyosabb mentelmi sérelem esete forog fenn. Egy képviselőt a parlamentben idegen tényező megtámadott, bántalmazott és képviselői működésében megakadályozott. Mert Gerő szádós, bárha a parlamentári órség tisztje, mégis mint idegen járt el, mert nem az elnök utasítását hajlotta végre, hanem — saját állítása szerint — mint tiszt vett magának elégtételt. S az történt, hogy a helyett, hogy a Ház nyomban megállapította volna a legsúlyosabb mentelmi sérelemet, passzivitásban maradt, hogy előbb bevárja a hadbírósi eljárás eredményét. Nem hibáztatja a katonai hatóságokat és személyeket, de annál rettetesebbek azok az intézmények, amelyeknek eredménye az, hogy a katonai köteleesség esetleg azt eredményezi, hogy a népképviselőt elvénnek ököllel csapjanak az arcába. Ilyen intézmények megteremtése a parlament lealázása. Az a körülmény, hogy a parlamentári itélkezést megelőzi ilyen flagrns mentelmi ügyben a katonai igazságszolgáltatás, az a tulajdon gyöngeségnek és alázatosságnak olyan beismerése, amelynél szegyenletesebbet elképzelni sem lehet. A parlament mostani vezető faktorainak legfőbb gondja volt, hogy ne jusson ellentétbe esetleg itélkezésével a katonai hatósággal, ennek azonban nem volt ilyen gondja a parlamenttel szemben. Vagy lesz az előbbieknél bátoroságuk most utólag a mentelmi esetet, mint ilyent elbírálni? Az órszi ülészekben vajjon fogják-e ignorálni a már meghozott katonai ítéletet? És mi lehet ez esetben a jogi helyzet. A katonai bíróság felmenti Gerőt, mert azt tette, amit tennie kellett, a parlament pedig esetleg kimondja, hogy a mentelmi jog flagrns megsértéséről van szó. Lehet ennél nagyobb ab-

szurdum s mit lehet teoretikusan egy intézményről megállapítani, amely alkalmazottait ilven helyzetbe hozza? De még ebben a legjobb esetben sincs rehabilitálva a parlament. Gyakorlatban még furább a helyzet. Amíg a tényleges katonákól szervezett parlamentári órség lesz, a helyzet mindig ugyanaz marad, a parlamentári órség tisztje fűtyölni fog a mentelmi jogra és a parlamentári szabályzatra és csak a katonai reglement szerint fog eljárni. Hiszen legfeljebb a parlamentári órségben való állását kockáztatja, de tisztli állását és existenciáját nem. A mentelmi jog csak addig bír érvényvel, míg nem jut összeülközésbe a katonai szabályzattal és a katonai hatóságok ítéletével. Ezek a katonai határozatok és hatóságok a parlamenttel szemben az erősebbek és a hatalmasabbak lettek. Nem volna tehát nevelés az ellenzék részéről, ha az ilyen karduralom alá jutott parlament tanácskozásain résztvenne és az ilyen állapotok szegyenéből a részét kivenné? Nem, ezt a szerencsét átengedik azoknak, akik a parlamentet idáig juttatták. Ma már odáig süllyedt az állapot, hogy a katonai diktatúrát beviszik a parlamentbe. Az olyan parlamentarizmus megkoronázására, amelynek alapját a bankoktól jogtalanul szerzett milliók pártkasszája képezi, ez teljesen stilszerű. Eljöhét azonban az idő, amikor a népképviselő méltóságának elve ismét felébred és amikor a katonai jogszolgáltatásnak és a parlamentári jognak ez a szervezett konfliktusa a nép és a hadsereg közli érzelmi konfliktussá fog kifejlődni. Addig akarnak várni, míg ez bekövetkezik? A mai rendszertől ez a bölcsesség is kitelik, mert ennek a rendszernek az a sajátága, hogy mindenütt konfliktusokat idéz fel és a morális létalap hiányának tudatában az erőszakosságban talál perverz örömet. De ez nem tarthat örökké és ezzel az örült rendszerrel a parlamentári órség is el fog bujni. Eltűnését bizonyítnval seholsem fogják oly örömmel üdvözölni, mint a katonai körökben, amelyet most akarata ellenére a konfliktusba belevittek, amelyet nem kívánnak és amelynek veszélyeit oly nagyon is érzik.

A kerületek új beosztása

Amint értesülünk, a választókerületek beosztását nem a megyék törvényhatóságai fogják időről-időre eszközölni, ahogyan azt a kormány felhivatalos szócsoveit az utóbbi időben gyakran jelentették, hanem a kormány fogja az ősz folyamán meghozandó törvény útján rendezni a választókerületek új beosztását is. Dr. Sándor János belügyminiszter bizalmas uton megküldötte már az összes főispánoknak a választói kerületek új beosztásáról szóló törvénytervezetet. A főispánok a tervezetet kinyomatva, további tanulmányozás végett megküldötték a hatóságuk alá tartozó főszoalagabíráknak azon meghagyással, hogy sürgősen tanulmányozzák át az anyagot és észrevételeikkel terjesszék azt vissza hozzájuk. A főispánok személyesen fognak majd referálni a belügyminiszternek, ezután az egész anyagot miniszteri tanácsosokból, munkapárti vezérferfiakból és főispánokból összeülő ankét elé terjeszti a belügyminiszter és csak ezután készítik el az új törvénytervezet szövegét.

Balthazár visszavonulása

Balthazár Dezső, a tiszántuli református egyházkerület püspöke, máris érzi dicstelen nyírbátori szereplésének és elvtagadásának szomorú következményeit. Kényszerrel visszavonulni mindennemű közéleti szerepléstől. Erre vall az, hogy most lemondott az Országos Református Lelkészi-Egyesület elnöki tisztéről. Lemondó levelében azzal menteti magát, hogy őt nem pártpolitika, hanem az 1848: XX. t.-cz. vonzotta a képviselőházba. Olyan kerületben vállalt képviselőjelöltséget, ahol 10 református egyházközség van, de ezek nem „értették meg“, csak a görögkatholikusok és a zsidók. A reformátusok a pártkérdést az elvek fölébe helyezték. A nagy próbában elhagyták legtermészetesebb szövetségeseit. Ezért át kell adnia a vezéri helyet. Az igazságot meg merete mondani a tömegek szemébe akkor is, amikor „feszítsd meg!“-et kiáltottak reája.

Dániel Ernő beszámolója

Báró Dániel Ernő, a pancsovai kerület munkapárti képviselője, vasárnap délelőtt tartotta be számoló beszédét Pancsován. Beszédében igyekezett védelmébe venni a munkapárt ténylegességét, Tisza erőszakosságait, június 4-ét, a parlamentben meghozott fegyveres hatalmat. Érthetetlennek tartja az ellenzéknek in integrum restitució iránti követelését. A véderőtörvény azóta szentesítve lett és

már az életbe áttent, tehát ennek érvénytelenítése a lehetetlenségek közé tartozik és sértené a főrendiház és a korona jogait. Majd áttérve az új pártalakítási kísérletekre, kijelentette, hogy az új pártok összetétele nem az elvi irány győzelmére, mint inkább személyes hajszára irányul. Leginkább kitűnik ez — ugymond — Andrássy Gyula gróf pártalakítási szözetéből, amelyben bármely közjogi alapon álló és bármely elvnek hódoló politikust szólít pártjához való csatlakozásra.

Budapest, augusztus 18.

A kereskedelmi miniszter mandátuma.

Nagybecskerekéről jelentik: Harkányi János báró kereskedelmi miniszter nagyszentmiklósi mandátumát augusztus 23-án kétszáz tagu küldöttség viszi Budapestre és fogja átadni a kereskedelmi minisztériumban a miniszternek.

Báró Hazai kiténtetése. A hivatalos lap holnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves báró Hazai altábornagy!

Kitűnő szolgálata elismerésül Önnek I. osztályu vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bad-Ischlben, 1913. augusztus hó 12-én.

Ferencz József s. k.

A kereskedelemügyi miniszter Tátrafüredre.

Báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter vasárnap reggel a tátrai villamos vasúttal Tátrafüredre érkezett utjának látogatására. A minisztert a vasúttársaság részéről Ofner Arthur üzletvevő, a gyógyfürdő vezetősége részéről Hets István fürdőigazgató fogadták. Báró Harkányi a délutáni vonattal visszautazott Budapestre.

A román határhoz vezető iskolai alapjának ellenőrzése.

A király báró Kemény Árpádot, a volt I. számú román határhoz vezető iskolai alapja kezelésének és ezen alap kezelő-bizottsága, valamint közképviselőte működésének ellenőrzése alól felmentette és egyben felhatalmazta a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy ezen teendőket Bethlen Balázst Szolnok-Doboka vármegye főispánját bizza meg.

Függetlenségi ünnepély. A csonopljai függetlenségi és 48-as kör zászlószentelési ünnepélyének évfordulóján, e hó 15-én, diszgyűlést tartott. A megnyitó beszédet Horvancz Gyula, a kör elnöke, az ünnepi beszédet Farkas Endre joghallgató mondotta. A diszgyűlésből üdvözlő táviratot küldtek Fernbach Károlyné zászlóanyának és a függetlenségi párt vezéreinek.

KÜLFÖLD

Poincaré beszéde. Bar le Ducból jelentik:

Poincaré elnök és neje, valamint Barthou miniszterelnök ideértek. A vendégeket a hatóságok képviselői fogadták. A nagyszámban egybegyűlt közönség lelkesen üdvözölte az elnököt. Az elnök tiszteletére rendezett banketten Poincaré beszédet mondott, amelyben Lotharingához való ragaszkodását fejezte ki. Kijelentette, hogy nincsen francia ember, aki európai konfliktust akarna felidézni. Olyan ember nincsen, aki ne volna kész minden áldozatra, csak hogy az ország megtartsa nagy hatalmi állását.

A csehországi németek az osztrák kormány ellen.

Komatauból jelentik, hogy tegnap összeültek a német-cseh bizalmi férfiak és egyhangulag elfogadtak egy határozati javaslatot, amely szerint Csehország német lakossága elvárja a német nemzeti szövetségtől annak kijelentését, hogy kilép a jelenlegi többségből és a legélesebb módon állást foglal a kormány ellen, mindaddig, míg Csehország német lakosságának jogos követelése nem teljesülnek. A bizalmi férfiak gyűlése elvárja Csehország német képviselőitől, hogy a legerősebb ellenzékbe mennek át. Elfogadtak egy másik határozati javaslatot is a tanítói fizetések felemelésére vonatkozólag. Végül elfogadták dr. Lananhan határozati javaslatát, mely helyteleníti a monarchia külpolitikáját.

Politikai merénylet Zágrábban

— Rálöttek a királyi biztosra —
Báró Skerlec könnyen sebesült

— Saiát tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

A horvátországi elvadult állapotoknak ma ma délelőtt majdnem áldozatul esett az új, szimpátiikus, fiatal királyi biztos, báró Skerlec Iván. A király koronázására rendezett ünnepi miséről visszatérőben, a zágrábi Kaptol nevű nagy dóm kapujában egy Amerikából hazatért fiatal horvát munkás rálőtt a királyi biztosra, de szerencsére a golyó csak a karján ütött könnyű sebet.

A merénylet természetesen óriási izgalmat okozott, sokan már szervezett összeesküvéstől tartottak. A vizsgálat azonban megállapította, hogy csupán egy fanatikus fiatal horvát ellévelyedéséről van szó, összeesküvést fel sem lehet lételezni a merénylettel kapcsolatban.

A királyi biztos szerencsés megmenekülése Zágrábban is őszinte örömet keltett, mert Skerlec igaz ambícióval és jóindulattal igyekszik a válság megoldására. A merénylet a közönség a helyszínén meg akarta lincselni és csak a rendőrség közbelépése mentette meg. Így is el van azonban készülve a szerencsétlen Toicsics Iván, — ez a merénylet neve, — hogy a kivételes állapotokra való tekintettel, felkötik, vagy legalább is életfogytiglan lecsukják.

Részletes tudósításunk a következő:

A merénylet

A király születésnapja alkalmából tartott ünnepi istentiszteleten a horvátországi összes polgári és katonai hatóságok képviselői megjelentek. A misét dr. Bauer érseki koadjutor pontifikálta. Az utcán kint óriási tömeg várta a díszbe öltözött méltóságokat. Amidőn báró Skerlec Iván a Dóm-templomból kilépett, egy husz évesnek látszó polgári ruhába öltözött fiatal ember közvetlen közelből rálőtt a királyi biztosra. Báró Skerlec Iván egész nyugodtan megállott, egy arczizma sem rándult meg és szembe nézett a merényletével. A rendőrség és a közönség azonnal ártalmatlanná tette a merényletét. Első pillanatban nem is tudták, vajjon megsebesült-e a királyi biztos, aki a szemtanúk állítása szerint hősiiesen viselkedett. Csak később mutatkoztak kabátján vérnyomok és ekkor látták, hogy a golyó jobbkarját átfúrta. A királyi biztos maga ment automobiljához és az Irgalmas Barátok kórházába hajtatott, ahol dr. Schwarz Félix orvos vette ki a golyót, azután sebet bekötözte. A királyi biztos a kórházban marad, ahol az orvosok rendelkezése alá kerül. Sebe egyáltalában nem súlyos, aránylag jól is érzi magát, de az orvosok tanácsára egy-két napig a kórházban fog maradni, nehogy komplikációk álljanak be. A merénylet a rendőrségre vitték, ahol azt vallotta, hogy Toicsics István a neve, huszonhárom éves munkás. Tavaly októberben érkezett vissza Amerikából, ahol mint mázolósegéd dolgozott. Akkor azzal a szándékkal jött vissza a hazájába, hogy a horvát királyi biztos, akárki legyen is az, meg fogja ölni. Cuvaj, akkor királyi biztos nem találta Zágrábban és ezért szülőhelyére, Ludbreg faluba ment, ahol mostanig tartózkodott. Tegnap érkezett Zágrába, hogy régi tervét valóra váltsa. Büntársai, vallomása szerint, nincsenek.

Merénylet vagy összeesküvés?

A király születésnapját díszben és fényes katonai pompában ünneplő város hódolatát, ma a kora délelőtti órákban nagy izgalmat és óriási konsternációt keltő merénylet zavarta meg. Báró Skerlec Iván, horvát királyi biztos ellen egy fiatal suhanc merényletet követett el. A merénylet így történt:

Az itteni székesegyházban, a Kaptollban díszmise volt őfelsége születésnapjának tiszteletére, mely fél kilenc órákor kezdődött. A misén a királyi biztoson kívül résztvettek Olami és katonai

méltóságok, egyes előkelő személyiségek és nagyszámu díszes közönség. A mise végeztével a kilövő méltóságok a közönség sorfala között hagyták el a templomot. Így telt a királyi biztos is, kinek balján titkára ment, mögötte pedig huszárja haladt, hogy a kormányzósági palotába térjenek vissza. Amikor a királyi biztos a közönség sorfala között az előhajóba ért, tőle balra, alig három-négy lépésnyire egy izgatott fiatal ember lépett ki a sorból, egyenesen a királyi biztos elé tartott és mikor tőle vagy két lépésnyire volt, felemelte egész közönséges bulldogg revolverét és e közelségből egy revolverlövést tett a királyi biztosra.

A lövés zajára mindenki meglepetve a királyi biztos felé nézett, aki nyugodtan, szemtől-szembe állott a még füstölög revolvert tartó merényletével, anélkül, hogy bármi izgalmat árult volna el. A közönség meglátva a helyzetet, azonnal rávetette magát a merényletűre, de már azalatt a királyi biztos huszárja és egy közelben álló rendőr lefogta a merényletűt és ártalmatlanná tették.

A merényletű golyója, a felső jobb karján találta a királyi biztos, áthaladt a karon és a földre esett. A királyi biztos nem érzett rögtön fájdalmat és így a kíváncsiaknak azt mondotta, hogy nem sebesült meg, de később vérezni kezdett a karja, mire automobilba szállt és titkárával, Haulicssek dr.-ral együtt a kormányzósági épület helvét a Sellaméteri Irgalmas-rendi kórházba ment, ahol a királyi biztos sebet bekötötték. A királyi biztos ezután újra az automobilba szállt és most már haza hajtott.

A sebesülés — mint érdeklődtünk — egészen könnyű természetű, fájdalommal nem igen jár, egy-két nap alatt kiheveri, legfeljebb vérezések lesznek rövid ideig következményei.

A vilkos merénylet egy pillanat alatt elterjedt a városban és mindenütt osztatlan részvételt keltett, mert a királyi biztos személye rövid ittléte dacára mindenütt nagy megleszteltetésnek örvend.

A merényletűt ezalatt a rendőrségre vitték, ahol azonnal kihallgatták. Toicsics István a neve, ludbregi (Varasdmegye) születésű, 23 éves munkás, aki hosszabb ideig volt kinn Amerikában, Chicagó mellett dolgozott hosszabb ideig. Mult év október havában jött vissza azzal a célzattal, hogy Cuvaj ellen merényletet követ el, de miután ez nem sikerült neki, hazatért szülőfalujába, ahonnan a mai ünnepségre kifejezetten azzal a célzattal jött el, hogy végrehajtsa sötét tervét. Büntársai nincsenek.

A merényletűt Amerikában — hír szerint — a tulzó pánszlávok fanatizálták. A merényletűt dr. Balogh zágrábi üzletvezetőségi főorvos fogta le elősnek. A lövés pillanatában a merényletű ezt kiáltotta:

— „Zsivita Hrvatska!“ (Éljen Horvátország.)

Bizonyos, hogy politikai célzattal történt a merénylet, nem valószínű azonban, hogy a tettesnek büntársai vannak, összeesküvésről tehát nem lehet szó.

A merénylet

A rendőrség nyomban a merénylet után megállapította a tettes kitételét. Báró Skerlec Iván merényletűje Toicsics (Doisics) István huszonhárom éves ludbregi születésű mázolósegéd. Októberben érkezett Zágrába Csikágóból, ahol ahol hosszabb ideig dolgozott.

— Megbánta tettét? — kérdezte tőle a rendőrfőnök.

— Nem. El akartam pusztítani a bánt. Az Amerikai horvát-egyesület bizott meg a merénylettel.

— Bánról beszél. De Skerlec báró nem bán, hanem a király megbízottja.

— Én azzal a szándékkal jöttem vissza, hogy Cuvaj Ede bánt busztítsam el, október óta folyton ezzel a gondolattal foglalkoztam, de a merényletre nem találtam sem alkalmas helyet, sem alkalmas időt. Közben Cuvaj megbukott és ekkor elhatároztam, hogy az új bánt lövöm meg, miután pedig nem neveztek ki új bánt, báró Skerlec királyi biztos akartam eltenni láb alól.

— Tudja-e, milyen büntetés vár ezért magára?

— Tudom, hogy halálra fognak ítélni, mint Lyukics Lyubát. Nem félek a haláltól, csak azt sajnálom, hogy nem sikerült a tettem.

— Szálljon magába . . .

— Én Horvátország megrontott akartam láb alól eltenni, nincs okom bünbánatra.

Azt hiszik, hogy a merényletű egy szervezett összeesküvés eszköze volt. Az ifju Horvátok Szövetsége ugyanis az utóbbi időben több fenyegető levelet küldött a horvát-serb koalíció tagjainak, a kiket halállal rémitget, ha a királyi biztossal tárgyalni mernének. A merénylet a közönség körében óriási izgalmat keltett.

A királyi biztos állapota

Báró Skerlec Iván királyi biztos a merénylet után automobilon az irgalmasok kórházába vitték. A királyi biztos diszmagyarja ekkor már tele volt vérrel. Jobb karjából ömlött a vér. Megállapították, hogy báró Skerlec a jobb felső karján sebesült meg. A golyó keresztülfuródott a huson és nagyobb sebet ejtett. A kórházban kimosták és bekötözték a sebet és Skerleczet lefektették. A királyi biztos az orvosok tanácsára néhány napig az irgalmasok kórházában marad. Egész Zágrábban óriási az izgalom és ami meglepő, nagy részvét és szimpátia nyilvánul a királyi biztos iránt. Az utcákon nagy csoportosulások vannak, nagy tömeg áll a báni palota, a rendőri központ és a székház épülete előtt; várják a legújabb híreket. A merényletű kihallgatása tizenegy órákor kezdődött és a déli órákban még folyik. A merényletről hosszabb jelentéseket küldtek Ischlbe a királynak és Budapestre gróf Tisza István miniszterelnöknek. Késő délutáni jelentés szerint a királyi biztos az Irgalmasok rendjének kórházában fekszik. Karjának vézése még állandóan tart. Senkit sem bocsátanak be hozzá, a kormánytisztviselőket sem. Az orvosoknak az a véleménye, hogy ha nem lesz láza, akkor egy-két nap alatt fölgyógyul.

Zágrából táviratozzák az esti órákban: Skerlec Iván báró királyi biztos állapota teljesen kielégítő. A királyi biztos lázmentes és azt is megállapították már, hogy infekció nem következett be. Az orvosok szerint a királyi biztos két-három nap mulva már teljesen gyógyultan hagyhatja el a kórházat.

A merénylet hatása

A merényletről az első híradás a miniszterelnökségre érkezett. A hivatalban akkor csak dr. Marsovszky Endre fogalmazó volt jelen, a tisztviselői kar a király születésnapja alkalmából tartott hálaadó-istentiszteleten volt. A királyi biztos titkára ezeket jelentette:

— Délelőtt tíz óra tájban, amikor Skerlec báró öcczellenciája az őfelsége születésnapja alkalmából tartott istentisztelet után elhagyta a templomot, hogy a templom előtt várakozó automobilra szálljon, kiugrott az ott várakozó tömegből egy diák külsejű fiatalember, revolvert rántott és Skerlec báró felé lött. A merényletű golyója talált ugyan, de szerencsére csak jobb karján sebesítette meg, egészen könnyen a kegyelmes ural. Az autó a közeli kórházba rogott, ahol öcczellenciája sebeit bekötözték. Skerlec báró innen társaságomban a báni palotába ment. A kegyelmes ur jól érzi magát, fájdalmi nincsenek. A merényletűt nyomban letartóztatták. Egy Toicsics nevű diák. Állítólag Csikágóból jött, tegnap érkezett Zágrába.

Marsovszky fogalmazó nyomban továbbította a báni titkár jelentését Tisza István gróf miniszterelnöknek, aki táviratilag üdvözölte Skerlec bárót szerencsés megmenekülése alkalmából.

Zágrábi jelentés szerint a nagyszámu közönség körében óriási riadalmat keltett a merénylet. A tömeg Skerlec báró köré tódult és amikor megállapították, hogy a királyi biztoson csupán jelentéktelen sérülést eített a merényletű golyója, sokan zsivíót kiáltottak.

Az első meglepetés után Skerlec báró kíséretével autójába szállt és az irgalmas rend kórházába szállítottatta magát, ahol ágyba fektették és bekötözték sebeit. Skerlec Iván báró valószínűleg több napig lesz kénytelen az ágyat nyomni, nehogy a sebkörül komplikációk álljanak be. A merényletről nyomban értesítették a bécsi kabinetirodát és Tisza István gróf miniszterelnököt, Zágrábban nagu a részvét Skerlec báró iránt, a tömege meg akarta lincselni a merényletűt, akit a rendőrök mentettek meg a zágrábi nép haragjától.

A királyi biztos néhány napon belül kiheveri a sebesülést. Skerlec edesanyját táviratilag értesítették fiának szerencsés megmeneküléséről. Dél óta

lömegesen érkeznek az üdvözlő táviratok. *Öfelsége a kabinetiroda utján fejezte ki szerencseképánatait.* — Zágrábban általános örömet kellett a királyi biztos menekülése. A merénylet az összes politikai pártok elítélik. A legszélsőbb horvátok sem azonosítják magukat a merénlylővel.

Öfelsége kabinetirodája érdeklődött a kir. biztos állapota iránt és kérte, hogy távirati uton ismertessék a teljes tényállást. Tisza István gróf miniszterelnök a nap folyamán többször érdeklődött Skerlec báró állapota iránt. A merénylet alkalmából táviratilag fejezték ki részvétüket: *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnök, *Khuen-Héderváru* gróf, *Bilinski* lovag közös pénzügyminiszter, *Wickenburg* gróf flumei kormányzó és számos más udvari és egyéb méltóságok. A kórházban, ahol a megsebesült kir. biztos tartózkodik, ívet tettek ki az érdeklődők számára.

A merénlylő ellen serényen folytatják a vizsgálatot. Több körülmény azt látszik bizonyítani, hogy a merénlylő az amerikai horvátok több politikai organizációjának kiküldötte volt.

Valamennyi zágrábi lap részletesen ismerteti báró *Skerlec* Iván kir. biztos ellen elkövetett merénylet részleteit anélkül azonban, hogy annak okairól és esetleges következményeiről megemlékezzenek. Csak két lap tesz e tekintetben kivételt. Az *Agramer Tagblatt* elítéli a merényletet, mint oly ember tettét, aki nem tudja, hogy mit cselekszik és kifejti, hogy *Skerlec* báró rövid működése óta nem szerzett magának ellenségeket és *működése inkább kelthetett szimpátiát, mint quüloletet.* A *Szrbobran* azon a véleményen van, hogy a szerencsétlen merénylet nem fog a politikai helyzet tisztázására szolgáló akcióban változást előidézni.

Tisza István gróf miniszterelnök, aki már a kora délelőtti órákban értesült a *Skerlec* Iván báró horvát királyi biztos elleni merényletről, nyomban a hír vétele után telefonon beható jelentést kért, egyben egyrészt a merénlylőten való lgnagvobb sajnálkozásának, másrészt azon való örömeinek adott kifejezést, hogy a merénlylőnek szerencsére súlyosabb következménye nem lett.

A legutóbbi merénylet

Lent Horvátországban politikai merényletek nem ritkák. Cuvaj királyi biztos ellen mult év június havában egy fanatikus fiatalember szintén merényletet követelt el, mely alkalommal azonban a bán sértetlen maradt a neki szánt golyó *Hervoics* báni tanácsost ölte meg. Az eset akkor így történt: Cuvaj volt királyi biztos feleségével, *Hervoics* báni tanácsossal és *Pavlik* nevű titkárával a királyi koronázási évfordulójának ünnepségéről volt utban hazafelé, amikor a *Márkus*-utcában a kocsiutat szegélyező gyalogutról egy csoport fiatalember közül az egyik rálőtt az automobíllra és a báni tanácsost a nyakán halálosan megsebesítette. A merénlylő ezután futásnak eredt, izgalmas hajszá keletkezett utána. A menekülő merénlylő többször megfordult és golyójával leterített előbb egy rendőrt, majd egy rendőrtisztviselőt sebesített meg, de végül is ártalmatlanná tették. A merénlylőt *Jukics* Lyubának hívták, a zágrábi egyetem hallgatója volt és a merényletet politikai bosszúból követte el.

A merénlylő, amely Horvátország politikai életében nagy izgalmakat váltott ki, fokozódott még a merénylet törvénytörési tárgyalásánál, mely egész Horvátország nyugalmát felkavarta. *Jukics* és bűntársai nemcsak a merénylettel voltak vádolva, hanem politikai bűntettért is felelősségre vonták őket. A törvénytörés ezért *Jukics*ot nemcsak a merénlylőben találta bűnösnek, hanem megállapította, hogy bűntársával valóságos politikai orgvilkos szervezetet alkottak és az orgvilkosságban való közvetett részvételért kötélt általi halálra ítélték, míg társaira öt-hat évi súlyos börtönbüntetést róttak ki. Az ítéletet nagy izgalmak között hirdette ki a bíróság, de a király kegyelme a kötélt általi halált életfogytiglani fegyházra változtatta és a többi súlyosan elítéltek büntetését is enyhítette.

AZ „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. ker., Váci-körut 19. alatt van

- A szerkesztőség telefonja 7—88.
- A kiadóhivatal telefonja 7—06.
- A nyomda telefonja József 5—93.

A király születésnapja

— Az uralkodó üdvözlése —

— Saját tudóstílnktól. —

Budapest, augusztus 18.

A király ma nyolczvanhárom éves. A születésnapját az egész monarchiában a szokásos fényvel ünnepelték meg. Ugy nálunk, mint oda át Ausztriában, minden város lobogó-diszt öltött, ünnepelt a katonaság, a nép is.

Az ünneplések telőpontjukat Ischlben érték el. Itt időzik — mint minden nyáron — a király és csak természetes, hogy minden szem az uralkodó nyaralóhelye felé fordult.

Budapesten.

A király nyolczvanharmadik születése napját méltó kegyelettel ülte meg a főváros. Vasárnap este katonazenekarok járták be a főváros főbb utvonalaít és takarodót fújtak. Hétfőn, hajnali négy órakor a zenekarok riadót fújtak. A citadella ormáról ágyuk dörrenése jelezte a nap eseményét. Az egész város lobogó diszt öltött. A dunai hajók zászlódiszt öltöttek.

A hivatalos főisteniszteletet a budavári koronázó Mátyás-templomban tartották. Tíz óra előtt kezdtek már gyülekezni az istentiszteletre az előkelőségek, akik között ott voltak: gróf *Tisza* István miniszterelnök, *Harkányi* János kereskedelmi miniszter, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter, *Balogh* Jenő igazságügyminiszter, gróf *Széchényi* Sándor a főrendiház alelnöke, *Lázár* István a képviselőház alelnöke, *Karátson* Lajos, *Kazu* József, báró *Perényi* József, *Benedek* Sándor államtitkárok és mások.

Pontban tíz órakor érkezett meg automobílon *Csernoch* János hercegprímás, akinek ez volt az első országos jellegű hivatalos funkciója. Dr. *Nemes* Antal püspök, budavári plébános vezetése alatt nagyszámu papság várta az egyházfejedelmet. Itt ünnepi nagymisést pontifikált az egyházfejedelem. A mise végeztével, a kivonulásnál *Boisich* Mihály király-himnuszát látszotta a zenekar. Az istentisztelet végeztével a miniszterelnök budavári palotájába hajtatott, ahová csakhamar követték őt a templomban jelenvolt előkelőségek is, akik a miniszterelnöki palotában kitett gratulációs ívet mindannyan aláírták.

A budai királyi palota Szent István templomában délelőtti 11 órakor ünnepi nagymise volt, amelyet *Kanter* Károly pápai prelátus, udvari apátplébános, czelebrált. A várbeli helyőrségi templomban 9 órakor tartották meg a hálaadó istentiszteletet, melyen megjelent a tábornoki kar *Terstnyánszku* Károly hadtestparancsnok vezetésével, a Budapesten időző ezredék parancsnokai, tisztikara és a legénység küldöttsége. A nagymisést *Várady* Géza apát, tábori főpap tartotta nagy segédlettel.

Hadnagyaavátás a Ludovika-Akadémiában.

Ma avatták fel a Ludovika-Akadémiának ez idén végzett hetenkét növendékét hadnagvokká. A felavatást megelőzően pontban kilencz órakor az Orczy-kertben tábori mise volt, amelyhez, arra való tekintettel, hogy az idén a vérmezei díszszemle elmarad, a budapesti helyőrség csapataiból a 4. utászszázalóai, a cs. és kir. 23. gyalogezred zászlóval és zenével, egy vartüzérszázad, egy vonat-század, az egészségügyi csapatból egy osztalg, továbbá a gyalog-hadapródiskola növendékei is kivonultak; a kivonuláson résztvett természetesen a Ludovika-Akadémia növendékeinek zászlóalja is. A mise után a hadapródiskolából kilépő zászlósok *Mataska* altábornagy előtt letették az esküt. Azután a Ludovika-Akadémiából hadnagvgvá előléptetett növendékek eskütele következett. *Auer* Jenő, apátplébános, az intézet lelkeséje, beszédet intézett az ifjakhoz, amire *Garay* százados, az Akadémia segédtisztje olvasta fel az eskümintát. Az eskü letétele után *oberswaldi Ziegler* Konrad vezérőrnagy beszédet intézett. A vezérőrnagy beszédére a most felavatott hadnagvok rangban legidősebb e, *Ercsényi* Béla hadnagy válaszolt. A felavatási ünnep után díszmenet volt.

Ischlben.

Ma délelőtti 10 órakor az itteni templomban a király születésnapja alkalmából ünnepi istentisztelet volt, melyet a linzi püspök czelebrált. Az istentiszteleten a királyi család összes, itt időző tagjai megjelentek a király kivételével, továbbá számos magas személvíség, az itt időző arisztokrácia, a hatóságok fejei, a polgármester, a községi képviselő, az összes egyesületek és testületek, valamint az összes iskolai ifjuság. A királyi család tagjait a közönség a templomban való menetelükkor és távozásükkor lelkes ovációkban részesítette.

A király ma reggel fél 9 órakor leányai, *Gizella* bajor hercegnő és *Mária* Valéria főhercegnasszonyok, valamint a királyi család többi itt időző tagjait fogadta, akik születésnapja alkalmából sze-

rencsekívánataikkal halmozták el. A király leányai, unokái és dédunokái a gratuláció alkalmával virágcsokrot nyújtottak át a királynak. 9 órakor a villa kápolnájában a király egvedül misét hallgatott, amelyet *Stadler* udvari plébános czelebrált. A virágnapot, mely *Mária* Valéria főhercegnasszony, protektorátusa alatt áll, zenés ébresztővel kezdték.

Bécsben.

A király születésnapja alkalmából itt a szokásos ünnepek folytak le. Reggel zenés ébresztő volt és a katonai zenekar bejárta a város pompásan feldíszített utcáit. A kedvezőtlen időjárás következtében a katonai díszszemlé és a tábori misét nem tartották meg. Tábori mise helyett a katonaság részére különböző templomokban tartottak ünnepi istentiszteleteket. A fogadalmi és a helyőrségi templomban *Frigves* főherceg, továbbá a tábornokok és a vezérkari tisztek vettek részt.

Külföldön.

Hamburgból jelentik: Vasárnap este megérkezett gróf *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet a nagykövetség személyzetével, mert meghívást kapott a császárhoz u lvári ebédre *Ferencz* József király mai születésnapján. Ma délelőtti érkezett meg *Bethmann-Hollweg* birodalmi kan-czellár és *Jagow* külügyi államtitkár, akik szintén hivatalosak az udvari ebédre.

A német császár pohárköszöntője.

A király születésnapja alkalmából a *Homburg* vor der Höhei királyi palotában ünnepi banket volt. A császár és a császárné szemben ültek egymással. A császártól jobbra gróf *Szögyény-Marich* osztrák-magyar nagykövet ült. *Vilmos* császár, aki osztrák-magyar tábornoki egyenruhában volt, a lakoma folyamán a következő pohárköszöntőt mondotta:

Exczellenziás uram! Mióta legutoljára gyültünk össze, mint minden évben *Ferencz* József császár és király, hű szövetségesem és atyai barátom születésnapjának ünneplésére, Európa délekeltje fölött zord viharok vonultak végig. Ha sikerült Európá békéjét minden viharral szemben eredményesen megvédeni, úgy azt nem kis mértékben *Ferencz* József császár és király öfelsége nagy bölcsességének köszönhetjük. Mint Ausztria-Magyarország hű szövetségesének különösen nagy örömünkre szolgál ez és derült tekintettel nézünk a jövő elébe. Mert a régi kipróbált szövetség, mely megingathatatlan alapon nyugszik, továbbra is meg fogja őrizni a világ javára erejét és hatását. Ezen érzelmeik hatása alatt arra kérjük a Mindenzelót, hogy az ön legkegyelmesebb Urát, népei boldogulására és áldására, birodalma tartós fényére és nagyságára még számos szerencsés kormányzásban eltöltött évig éltesse. Emeljük poharunkat öfelsége *Ferencz* József császár és király egészségére!

A ezekar az osztrák himnusz látszotta. A felségek asztal után hosszabb ideig cerclét tartottak.

TÁVIRATOK

A mexikói elnök lemond

Newyork, augusztus 18. Hír szerint *Huerta*, Mexikó ideiglenes elnöke, miután átvette *Wilson* amerikai elnök jegyzékét, kijelentette, hogy hajlandó lemondani. Utódiá gvanánt *Frederico Camboa* jelenlegi külügyminiszter emlegetik, *Cambo* John Lind, *Wilson* küldötte hosszasan értekezett, Ez a hír Washingtonban nagy megnyugvást kelt.

A Panama-csatorna megnyitása

Wshington, augusztus 18. *Wilson* elnök meg akarja hívni az összes tengeri hatalmakat, hogy 1915. január havában hajókat küldjenek a Hampton-kikötőbe, hogy az amerikai flottát a Panama-csatornán át kísérjék és a san-franciscói kállitást megtekintsék.

Taifun

Hongkong, augusztus 18. Tegnap hatalmas táifun dühöngött. A szél sebessége 105 mérföldet tett óránként. Több kínai hajó elsülvedt.

A kínai lázadók

Tokio, augusztus 18. *Tsungsí*, *Haungsiang* és *Sunjatsen* lázadóvezérek, akik titokban az *Eremomaru* gőzösre szálltak, utban *Tokio* felé, *Yokohamaba* érkeztek.

A hatalmak Törökország ellen

— A törökök elfoglalták Dedeagacsot —
Orosz és német demarché — Bulgária nem tárgyal a portával — Változások a monarchia diplomáciájában — A leszolgált legénységet szabadságolják —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

A nagy balkáni háború veszedelme elmúlt, megkötötték a bukaresti békét, de most, mint a háború epilógusa, feltámad ismét a török-bolgár háború veszedelme. Törökország visszaköveteli Drinápolyt és a Marica-folyó jobb partját s csapatait nem akarja innen visszavonni. Bulgária nem hajlandó még tárgyalni sem Törökországgal ezeknek a területeknek az átengedéséről. A szófiai kormány sem Drinápoly miatt, sem az új török-bolgár határ kérdésében nem hajlandó közvetlenül tárgyalni a portával. A szófiai kormány minden külön tárgyalást mellőzni fog és várja, míg a nagyhatalmak fellépnek Törökország ellen. A hatalmak meg is tesznek minden lehetőt. Így például a konstantinápolyi orosz nagykövet ma ismét nagyon erélyes lépést tett a portán és tiltakozott a török csapatoknak a Marica jobb partján történt hadműveletei ellen. A német nagykövet hasonló diplomáciai lépést tett és várja, hogy a többi nagyhatalom is csatlakozni fog a demarchéhoz. A portára különösen a német nagykövet fellépése tett nagy benyomást, mert a jelenlegi viszonyok között Törökország támogatásra számított a német birodalom részéről. De azért a török csapatok rendületlenül nyomulnak előre, sőt egy hiteles jelentés szerint ma Dedeagacs városát is megszállták.

A háború utáni helyzetnek másik érdekessége az a sok változás, ami a monarchia diplomáciájában fog végbemenni. Egyelőre egy nagykövet és egy követ menesztéséről van szó. Ez mind összefügg azzal a diplomáciai csinyvel, amelyet Oroszország intézett a monarchia ellen s amelynek következménye a revízió elmaradása volt.

A monarchia legénységét már végleg szabadságolták. Most szabadságolják a három évüket leszolgált katonákat is, ami legjobb bizonyítéka annak, hogy elmúlt a háború veszedelme. Ma erre vonatkozóan a hadügyminisztérium rendeletet adott közre, amely szerint e hónap 28-án a 3. évüket szolgáló legénység szabadságolható. Kivételt csak azokkal a kiszolgált katonákkal tesznek, akik ama hadtestek keretében vannak, amelyeknek területén nagy gyakorlatok lesznek. A harmadik évüket szolgáló katonákat e hónap 27-én szállítják a felszerelés helyére és 28-án szabadságolják. Rendes körülmények közt a harmadik évüket szolgáló legénységet 1913. december 31-én kellene szabadságolni, de tényleg szeptember közepén és végén szokott a szabadságolás megtörténni. A most elbocsátandó legénység száma körülbelül hatvanezer, míg huszezer azoknak a harmadik évüket szolgáló katonáknak a száma, akiket a hadvezetőség a gyakorlatok miatt vissza fog tartani.

Mai távirataink a következők:

Törökország folytatja a háborút

Előnyomulás bolgár területre

Konstantinápoly, augusztus 18. A porta újságjában kijelentik, hogy miután a londoni szerződést még nem ratifikálták, Törökország magát Bulgáriával tovább is háborúban lévőnek tekinti. A török sereg ilyen körülmények

köt folytatni fogja hadműveleteit és a megszállt területekről nem vonul ki mindaddig, míg Bulgária a mohamedánok életét és vagyonát nem biztosítja.

A Drinápolytól 40 kilométernyire fekvő Ortaköj megszállásának hírére egy onnan érkezett és a „Tanin”-ban közölt levél is megerősíti. A helység megszállásánál egy bolgár tisztet és 75 katonát fogságba ejtettek.

A drinápolyi váli jelentése szerint meglátogatta Ortaköjt, Dimotika, Csuköpri és Haszsan helységeket és beszámolt a bolgárok által elküldött kegyetlenségekről. Ortaköj görög község átnyújtott a válnak egy följelentést, amelyben köszönetét fejezi ki a törökök megszállása miatt, mely végét vetette a kegyetlenségeknek és kijelentik, hogy török uralom alatt akarnak maradni.

Bulgária tiltakozik a hatalmaknál

Szófia, augusztus 18. A bolgár kormány a hatalmak képviselőinek jegyzékét küldött, amelyben utal arra, hogy a lakosság védelmének ürügye alatt a törökök Musztafa-Pasa, Dimotika és Sufli megszállása után a Marica mentén fekvő Kuskavakig nyomultak elő és most Kirdzsali és Gyümüldzsina felé vonulnak. A jegyzék kiemeli, hogy az említett helyek megszállása bizonyosága annak, hogy a porta egyenesen hódításra törekszik. A kormány állításának valódiságát bebizonyítandó, azt ajánlja, hogy az említett helységeket az idegen katonai altasék jelenlétében adják vissza Bulgáriának. Minthogy a bukaresti béke kényszeríti Bulgáriát, hogy hadseregét leszerelje, igazságtalanság volna, ha a törököknek megengednék, hogy a londoni egyezmény egyik alapvető rendelkezése ellen büntetlenül vétessenek és megsérthessék egy állam területét, amely éppen most tette le a fegyvert. A jegyzék végül kijelenti, hogy a bolgár kormány meg van győződve arról, hogy a hatalmak alkalmas eszközökkel fogják elintézni ezt az ügyet.

A főhadiszállásról érkezett jelentések szerint az előretolt török pozíciókat szakadatlanul erősítik. Musztafa-Pasában három ezred áll. A török katonák minden ok nélkül lövöldöznek a bolgár pozíciókra. Számos csapat gyűlt egybe Drinápoly és Ortaköj között. A törökök kényszerítik a török lakosságot, hogy délfelé költözzenek. Learatják az elmenekült lakosok földjeinek termését és Drinápolyba viszik a termést.

Dedeagacs megszállása

London, augusztus 18. Hiteles jelentés szerint a török csapatok megszállták Dedeagacs városát.

Megegyezés készül

Konstantinápoly, augusztus 18. A Tanin utal Törökország sulyos helyzetére, mely kénytelen egész hadseregét hadilábon tartani, míg a balkáni államok be nem fejezték hadseregük demobilizálását és javasolja a portának, hogy forduljon közvetlenül Bulgáriához a drinápolyi kérdés megoldása végett és terjessze elő egyéb követeléseit, nevezetesen a Maricán túl lakó muzulmánok feletti védelem jogára vonatkozólag és legyen rajta minden eszközzel, hogy minél előbb megegyezésre jusson. Ha Bulgária nem mutat hajlandóságot a megegyezésre, majd fog Törökország eszközöket találni, hogy erre kényszerítse. Bulgária inkább törekedjék Kavalla és Monasztir megszerzésére. Drinápolyról álmodni örület.

A monarchia kudarcának következményei

Visszahívják a pétervári nagykövetet

Páris, augusztus 18. A francia sajtó egy idő óta rendszeresen támadta gróf Thurn-Valsassina osztrák-magyar nagykövetet és általában a vélemény, hogy ezeket a támadásokat Delcassé francia nagykövet inszcenálja. Most azt jelenti a „Temps” egy pétervári távirata, hogy gróf Thurn-Valsassinát legközelebb visszahívják.

Fürstenberg herceget áthelyezik

Bukarest, augusztus 18. Diplomáciai körökben híre jár, hogy herceg Fürstenberg itteni osztrák-magyar követ, szabadságidejének a letelte után, elhagyja Belgrádot és valamelyik felszabaduló nagyköveti állásba fogják kinevezni.

Bécs nem mond le a revízióról

Ischl, augusztus 18. Egy diplomata kijelentette, hogy azok a hírek, hogy Ausztria-Magyarország a bukaresti szerződés revízióját elvetette, kiegészítésre szorulnak. A monarchia lemondott ugyan arról, hogy a bukaresti szerződés tényleges revízióját keresztüvigye, magát a békekötést azonban a nemzetközi jog értelmében kötelezőnek el nem ismerheti.

Békekötés után

A csár üdvözölte Ferdinándot

Szófia, augusztus 18. Miklós csár Ferdinánd királyhoz a tegnapi trónralépési ünnepély alkalmából szívélyes üdvözlő táviratot intézett.

A szerződés ratifikálása

Bukarest, augusztus 18. (Román táv. iroda.) A hivatalos lap királyi dekrétumot közöl, amelyvel a békeszerződés ratifikáltatik.

A görög király utazása

Athén, augusztus 18. Konstantin király vezérkarával a flotta egy részének kíséretében éjjel 11 órakor elutazott és délután négy órakor érkezik Phaleronba, ahonnan automobilon Athénbe megy.

A békekövek Belgrádban

Belgrád, augusztus 18. Pasics, Venizelosz és Vukotics miniszterelnökök és a többi delegátusok tegnap délelőtt 10 órakor érkeztek ide a Szerbia gőzösn. A fogadásra a kikötőhidnál megjelentek a kormány tagjai, a görög és a román követségek személye, az állami főhivatalnokok, számos polgári és katonai méltóság, a szkupstina elnöke és a polgármester. A polgármester a Szerbiára ment és ott üdvözölte a delegátusokat. Pasics miniszterelnök nagy tetszéssel fogadta, mire átadták neki a görög kolónia csokrát. Vukotics miniszterelnök beszédében utalt a montenegróiak és szerbek közötti testvériségre és egyetértésre.

A delegátusok ezután bevonultak a városba, az ezrekre rugó tömeg pedig lelkes Zsivó! kiáltásokkal üdvözölte őket. Venizelosz miniszterelnököt Péter király délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta. Pasics miniszterelnök a delegátusok tiszteletére reggelit adott. Este a királyi palotában volt diszebed.

Albánia rendezése

Belgrád, augusztus 18. A nagyhatalmak képviselői ma délután átnyújtották Pasics miniszterelnöknek a hatalmak kollektív jegyzékét Albánia végleges kiűritésére vonatkozólag és a kisebbségek védelmére vonatkozólag.

Felgyújtott román községek

Szófia, augusztus 18. Tegnapelőtt óta a görög csapatok Melnik kerületben, ahonnan elhajtották a lakosság jószágait, felgyújtották a falvakat. Kastenovo, Marnopole, Pulata, Prepecseno, Vrania, Spitovo, Szvelivrács, Polnista, Debrene, Ploszki és Belleza helységek lángokban állanak. A Nevrokop táján álló görög főhaderő megkezdte a visszavonulást Drama felé, de Nevrokop várost és a közel falvakat felgyújtották.

Az „Egyetértés”

politikai napilap telefon számai:

Szerkesztőség ————— 7-38

Kiadóhivatal ————— 7-06

Nyomda: ————— József 5-93

A koleraveszedelem

— Gyanus eset Ujvidéken —
Betiltják a hadgyakorlatokat

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

A koleraveszedelemnek egy gyanus esete fordult elő Ujvidéken, de a Tököl községi gyanus esetet megzáfolták. Nem kolera, hanem vérhas eset fordult elő Tökölön. Annál iszonyvubban pusztít Romániában a kolera az újabb jelentések szerint is.

A délvideken jelentkező veszedelmes tünetek miatt, a zágrábi és a temesvári hadtest gyakorlatait elhalasztották.

Tudósításainkat itt adjuk:

Az ujvidéki kolera-esetek

Ujvidéki jelentés szerint vasárnap délelőtt a sétátéren Kondor János, az Ujvidéken időző *Lajta monitor* közlegénye *kolera* gyanus tünetek közt megbetegedett és összeesett. A gyorsan helyszínen termelt orvos mentőkoosin a *kolera* gyanus tengerészkatona a járványkórházba szállította. A dunai flottilla orvosa tanácsára *Malinarich* korvettkapitány, a dunai flottilla parancsnoka, a ma délre tervbe volt és előkészített gyakorlatot *lefuttatta* és a *Lajta* és a vele egy csoportban álló *Maros monitorokat*, nemkülönben két *czirkálót* *vesztgár alá helyezte* és elkülönítettségük céljából a hajókat rendes állomáshelyüktől mintegy félóránnyira a *Duna közepén kikötni rendelte*. A tisztikar, legénység és a hajók öt napig *vesztgárban* maradnak. A hajókat senki el nem hagyhatja. A *vesztgárban* lévő hajók élme- és itallal való ellátása egy *czirkáló* segítségével történik, mely napjában három ízben *élelmiszert és ivóvizet* visz a hajókra.

A járványkórházban lévő tengerészkatona állapota lényegesen javult és az orvosok azt hiszik, hogy nem *ázsiai kolera*ról van szó. Sokkal *komolyabb a második gyanus megbetegedés*. *Klausz József* palánkai 13 éves fiú gyalog tette meg ebben a nagy melegben a 42 kilométeres utat, utközben *nyers quimölcsöt evett és arra hideg vizet ivott*. Amikor a városba ért, *összeesett* és minden jel a mellett szól, hogy a *fiú kolera*beteg. A járványkórházba vitték, hol a tengerészkatonáktól elkülönítették, ürülékét pedig a bakteriológiai intézetnek küldték fel.

Tökölön nincs kolera

Egyes lapok a Tököl községhez tartozó *Hermina*-majorban előfordult *kolera* megbetegedésről adtak hírt. Mint a belügyminisztérium jelenti, a *bonczolás* eredménye nem *kolera*, hanem *vérhas* állapotot meg, mindazonáltal a hatóságok megtették a legszélesebb körű intézkedéseket. A *Hermina*-majort zár alá helyezték, a beteggel érintkezett valamennyi egyént megfigyelteti és valamennyire vonatkozóan a bakteriológiai vizsgálatot elrendelte. A bakteriológiai vizsgálat még folyamatban van.

Betiltják a hadgyakorlatokat

Zágrábból jelentik: A 13. hadtest területén minden *naggyakorlatot lemondott a hadvezetés, mert kolera veszedelme fenyeget*. A vizsgálat kiderítette, hogy a *Száva folyó vize meg van fertőzve*. A szerémségi hatóságok jelentései szerint *négy helységben kolera fordult elő*. Szombaton 6 új beteg volt. A kolera a szerb határon át *csempészek huzották be*.

Temesvárról jelentik: A 7. számú hadtest területén lemondták a tervbe vett hadgyakorlatokat a koleraveszedelem miatt.

Boszniában terjed a veszedelem

Szerajevói jelentés szerint *Brcsko* városában és *Osztra-Luka* helységben kolera pusztít. Utóbbi helyen *négy kolerahaláleset fordult elő*. *Han-Bulatovicban* hat ember betegedett meg. Ezek közül *egy ember meg is halt*. *Gornja-Tuzla* környékén két *gyanus esett* fordult elő és az egyik *halálos végű volt*. *Gracaniban* egy *koleraeset fordult elő*.

Románia, a kolerafészkek

Bukaresti jelentés szerint a kolera egyre terjed és pusztító járványnvá kezd fejlődni. Szombaton kilenc újabb kolera megbetegedés fordult elő és négy közülük halállal végződött. Nagy rémületet keltett, hogy egy bukaresti ezredben is fordult elő kolera megbetegedés. A *horczba vonult csapatok között naponként százával szedi áldozatait a járvány*. Eddig több ezer katona halt meg kolerában, de annyi a beteg, hogy ez a szám valószínűleg megkétszereződik vagy megháromszorozódik. Bulgáriából pénteken érkeztek vissza az első katonák és

ezek borzalmas képet festenek a kolera pusztításáról. A *járvány ijesztő gyorsasággal terjed és naponta százakra ruq az ujonnan megbetegedettek száma*. Magánértesülések szerint a kolera áldozatainak a száma a *hadseregben már több ezerre emelkedik és ez a körülmény equaránt nuqptalanítja a hadsereget, a hatóságokat és a kormányt*. A járvány továbbterjedésének megakadályozására széleskörű intézkedések történtek. Minthogy azonban az egészségügyi csapatok kétharmadrésze még bolgár földön van, ezeket az intézkedéseket nem tudják a kellő gyorsasággal és szabatosággal keresztülvinni.

Védekezés a kolera ellen

A magyar királyi államvasutaktól vett értesítés szerint a keleten fellépett kolera védekezése érdekében 604. 601., továbbá a 704. 703. számú vonatknál Budapest—Bukarest között közlekedett I. és II.-od osztályú kocsik, továbbá a 742. 741. számú vonatknál Temesvár—Bukarest között közlekedett I. és II.-od osztályú személykocsik f. hó 18-ától a további intézkedésig csak *Predeal és Verciorovág, illetve Predeáltól és Verciorovától közlekednek*. A 742. 741. számú vonatknál Temesvár—Bukarest között közlekedett étkező kocsik járása a további intézkedésig pedig *beszünttetett*.

Gyilkos tisztiszolga

— Rémes tragédia a festőlakfanyában —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

Bécs város csöndes vasárnap délutánját megdöbbentő merénylet hire verte fel: *Eisenkolb* testőrkapitány tiszt szolgája gazdáját leterítette és a nála látogatóban lévő menyasszonyát, *Bolza* Mária grófnőt halálra sebezte. Végül pedig leugrott az emeletről.

A merénylet élet-halál közt lebeg, felvilágosítást tette indítóokairól nem adhat. A súlyosan sérült kapitányt eddig nem lehetett kihallgatni s így egyelőre el kell fogadnunk azt a két verziót, amelyek mindegyike külön-külön, de talán együttesen is fennállhat.

Az egyik hírforrás szerint a tiszt szolga szerelmes lett volna a szép grófnőbe, aki különben pesti lakos volt. Másik híradás szerint a szolga ellenszegült gazdája parancsának és a veszekedés következménye volt a véres dráma, amelyről bécsi tudósítónk a következőket jelenti:

A gyilkosság története

Eisenkolb Vilmos kapitány nemrég került a testőrséghez a közös hadsereg egy gyalogezredéből. Rendkívül szép, daltás, hatalmas testű férfi, akinek a nők körül igen nagy sikerei voltak. Tegnapi délután a kaszárnyában lévő lakásán maradt, mert rendes hölglátogatóját várta. Egy feltűnően szép nő járt hozzá, akiről a testőrtisztek azt rebesgették, hogy grófnő.

A testőrkapitány meghagyta tisztiszolgájának, a huszonhárom éves *Jakobovics*nak, hogy hozza rendbe a lakást, mert vendége lesz. Az inas, aki különben jámbor fiú, morogva tett eleget a parancsának, amiért a kapitány keményen összezdta. Közvetlenül azután jött a hölgy, *Eisenkolb* bement vele a második szobába, míg az előszobában a *tisztiszolga a fegyveres szekrény körül foglalatzkodott*. Ez a szekrény nem volt bezárva. A kapitány nem sejtethetett rosszat, mert az ajtót nem is zárta magára, mikor női vendégével bement.

Az udvaron egy katona hallotta, hogy a tisztiszolga urára káromkodott. Közvetlen azután lövések dördültek el az elsőemeleti lakásban. *Eisenkolb* kapitány kihajolt az ablakon és a kaszárnya őrsége után kiáltott. Sok katona felrohant, s közben egymásután legalább *tíz revolverdörrenés hallatszott*. Az történt, hogy *Jakobovics* tisztiszolga berontott gazdájának szobájába, a kapitányt *egylleneq golyóval leterítette és megölte a hölgyet is*.

Ekkor ért fel *Theimer* Ferenc testőrormester és kicsavarta a lövöldöző tisztiszolga kezéből a revolvért. Jött az őrség is, aminek láttára a *tisztiszolga levelette magát az emeleti ablakon át a kaszárnya udvarára és eszméletlenül terült el*.

A revolverdörrenések az egész kaszárnyát felverték. A gyalogos testőrkatonák és a tisztek is siettek *Eisenkolb* kapitány lakásába, már akkor a tragédia lejátszódott. A gyilkos tisztiszolga pedig ott hevert a kaszárnya udvarán. Azt hitték, hogy meghalt.

Eisenkolb kapitány súlyosan megsebesült, a golyó halántékába furódott. A nő már meghalt, ott hevert a szoba kerevetén ruha nélkül. *Theimer* Ferenc őrmestert jobb felsőkarján sebesítette meg a vérengző tisztiszolga.

A helyőrségi kórházból orvosok jöttek automobíllal, *Eisenkolb* kapitány időköben elvesztette eszméletét, úgy vitték a kórházba. Az orvosok megállapították, hogy a nő három golyó érte, *egyik a szívébe hatott*, a másik nyakán fűtött sebet, a harmadik pedig jobbkarján. A halál rögtön beállott. A holttestet egyelőre ott hagyták, csak fehér lepedővel terítették le.

Ki az áldozat?

Közben kiderült, hogy az áldozat neve: *Bolza* Mária grófnő. Huszonkilenc esztendő, nyulánk, feltűnő szépségű nő, aki Budapesten báró *Groedl* Bernát leányának, *Dóra* baronessnek volt a társalkodónője.

A *Lendvay-utca* 28. szám alatti *Groedl*-palotában a véres katonadráma áldozatára vonatkozólag a következőket mondták el:

Bolza Mária grófnő három év óta van a báró *Groedl*-családnál. Régi, elszegényedett erdélyi mágnáscsaládból származott és egy közös hadseregbeli tábornoknak az árvája. Fivére, gróf *Bolza* Armand, gyakorló ügyvéd Szarvason. *Bolza* Mária grófnő eleven vidámkedélyű, nagyműveltségű leány volt, akit az egész *Groedl*-család rendkívül szeretett és nagyrabecsült. A család tudott arról, hogy a grófnő évek óta ismerte a századost és mintegy két év óta a menyasszonya volt. Az nem igaz, hogy a kapitány többször járt volna a *Lendvay-utcai* palotában. *Két héttel ezelőtt volt ott először a menyasszonyát meglátogatni*. Levelet ellenben csaknem naponta kapott *Bolza* Mária grófnő Bécsből. Báró *Groedl*ék az idej nyáron nem mentek nyaralni és *Bolza* Mária grófnő most szombaton kapott három heti szabadságot. A bárók tudták, hogy a társalkodónő szabadságát Bécsben fogja tölteni.

Bolza Mária grófnő szombaton délután utazott Bécsbe és ott a vonatról úgy látszik, egyenesen a kapitány lakására ment, ahol azután megtörtént a véres tragédia.

Az esetről a bécsi rendőrséget táviratilag értesítette a budapesti rendőrség, amely aztán tudatta a *Groedl*-családdal. *Dóra* baroness sirva fakadt és az egész családot lesújtotta *Bolza* Mária grófnő tragédiája, amelynek a tisztiszolga elmeháborodottságán kívül ők sem tudnak egyéb magyarázatot adni.

A szerencsétlen áldozatot a bécsi rendőrség még tegnap este kivítette a tetemzőbe.

Megindult a vizsgálat

Még este kiszállott a térparancsnokságról a vizsgálóbizottság és megállapította körülményeket. A jelek első pillanatban arra vallottak, hogy a *tisztiszolga megőrült*.

Testőrkatonák beszéltek, hogy mikor *Eisenkolb* kapitány megparancsolta *Jakobovics* nevű szolgájának, hogy takarítsa föl a lakást, a legény feleselt urával, mire a kapitány lekiáltott a kaszárnya udvarára az őrség után, hogy tartóztassa le a szolgát. Legelőször *Theimer* Ferenc őrmester szaladt föl a lépcsőkön. Még a folyosón hallotta a lövéseket. Mikor benyitott a kapitány előszobájába, *Jakobovics rálőtt és azután leugrott az emeletről*.

A rendőrség is megindította a vizsgálatot. Kiderült, hogy a kapitány barátja *Bolza* Mária grófnő, budapesti nevelőnő, aki Budapesten a *Lendvai-utca* 28. szám alatt lakik. Néhány nap óta Bécsben tartózkodott és sűrűn tett látogatást *Eisenkolb* Vilmos kapitánynál a gyalogsági testőrök kaszárnyájában.

Jakobovics tisztiszolga állapota súlyos. Kiderült, hogy a kapitány rálőtt és golyója a legényt mellén találta. *Eisenkolb* kapitány sebesülése nagyon súlyos.

Akad egy tanu, aki azt vallotta, hogy a gyilkos tisztiszolga szerelmeltés miatt követte el a gyilkosságot. Ez a tanu a kaszárnyával szemközt lévő sörház csaposlegénye. Tegnapi délután talán egy félórával a véres tragédia előtt beállított a sörházba *Jakobovics* és egy korsó sört kért. Egyszerre itta ki és még odaszólt a csaposlegénynek:

— Eg áldjon, Viktor, egy félóra mulva hallant fogsz valamit!

A tisztiszolga ezzel elment és este hat óra után megtörtént a véres tragédia a kaszárnyában. Ez a csaposlegény beszéli, hogy *Jakobovics* azóta, mióta gazdájához a kérdéses nő eljárogatott, feltűnően nagy gondot fordított ruházatára. Különben is szép fiú volt s elárulta, hogy beleszeretett a kapitány kedvesébe.

Az Egyetértés szerkesztősége és Kiadóhivatala VI. Váci-Körut 19. sz. alatt van

Az árvizek

— Növekedik a pusztulás —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

Az árvizek pusztításairól még mindennap érkeznek újabb gvászos hírek. Felsőmagyarországtól le a székelyföldre általános, megdöbbentő a nagy árvizpusztítás, melyekről tudósításainkat itt adjuk:

Felsőmagyarország veszedelme

Besztercebányai jelentés szerint a napok óta tartó folytonos esőzés következtében Zólyommező is árvíz fenyegeti s a Garam-folyó megáradt vize a megye jelentékeny részében máris rettentő pusztításokat okozott. A besztercebányai járás főszolgabírája a hozzá ma reggel távirati uton érkezett jelentések következtében kiszállott a járásba, melynek egyes községeiből valóságos rémhírek érkeztek ma reggeltől délig Besztercebányára. A Garam a hegyekről leömlő megáradt patakokkal bővítvén, sok helyen kiöntött s egyes községekben nagy pusztításokat okozott. A megáradt folyó hatalmas száljakat sodor magával, mert ezen a vidéken mindenütt fakitermelés és tutajozás folyik. Az ár és a sodrásra került fatömegek sok községben ma reggelre a hidakat is elsöpörték és elvitték. A még melevő hidak mellé hatósági intézkedéssel a község lakosai vannak kirendelve, akik a hidak lábait az ott felgyülemelő szálfatömegektől állandóan tisztogatják.

A megáradt Garam vize Besztercebányán is kiöntött ma délelőtt a városnak a folyóhoz közel eső alsó részén: így a Peierberger építvállalkozó itt épült nagy telepe már teljesen víz alatt van. A lakosság nagy része Zólyommezőben is megáradt mivél várja az erdélyi árvízjáráshoz hasonló elemi csapást. A kár sok helyütt máris igen nagy. Az árvíz nemcsak a vetésekben, de a gyümölcsökben is igen nagy kárt tett, s egyes helyeken számos gyümölcsfát gyökerestől tépett ki és sodort el az ár. A közigazgatási kiküldöttek távirati jelentései ma délután 5 órakor érkeztek be. Ezek szerint a Garam-folyó ma délelőtt Majorfalvától fel egész Libetbányáig, mindenütt elhagyta a medrét és az egész vidéket elöntötte. Mindenütt sok szálla uszik, mert a Zólyomlípese és Luczató közötti kincstári farakodót is ellepte a víz, úgy hogy az óriási tömegű kincstári faállomány mozgásban van, több száz szálla már elindult és a luczatói hidai is bontogatja az ár. A vasúti töltés egy része Zólyombrezó felé víz alatt van. Mezőköz és Garamszentandrás között a vasúti közlekedés megszakadt.

Rozsnyói jelentés szerint két napos szakadattal esőzés után a Sajó s a környékbeli hegyi patakok annyira megáradtak, hogy valamennyi kilépett a medrétől. Rozsnyóbánva teljesen el van zárva a külvilágtól, amennyiben az odavezető utakon méteres víz hömpölyög. A bánréve—dobsinai vonalon a közlekedést hajtányokkal tartják fenn. Vigtelke mellett körülbelül 600 méter hosszúságban víz alatt áll a vasúti töltés. A vonatok igen rendetlenül érkeznek, néha teljesen el is maradnak. Borzasztó látványt nyújtanak a szennyes vízi patakok, amint keresztülhőmpölyögnek a szántóföldeken. A víz sok helyütt kimosta és elrothasztja a burqonyát és más veteményeket. Egy véka burqonya ma a hetipiaczon 3 korona, egy héttel ezelőtt 1 korona volt.

Vágújhelyről jelentik: A Vág mostani áradása nagyobb, mint az utolsó tíz évben előfordult áradások legnagyobbika. Az egész völgy tengerhez hasonló, a mezők és szántóföldek mind víz alatt állanak s a vizállás egvire emelkedik.

Rutkáról jelentik: A folytonos esőzések következtében a Turóc vize annyira megáradt, hogy medrétől kilépett a partmenti községeket elöntötte. Révafalván és Rutkán a folyó melletti házak szintén vízben állanak. A hidat elzárták a forgalom elől, mert leszakadásától lehet tartani. A közlekedés megakadt. A tegnap este Rutkáról Kassa felé induló gsvonaton Turán és Kralován állomások között kénytelen volt megállni, mert egy hegyi patak a töltést alámosta. Az összes vonatok több órai késéssel közlekednek s a forgalmat csak átszállással lehet fenntartani.

Udvarhelymegye pusztulása

Udvarhelymegye területén rettenetes nyomort váltott ki az árvíz. Fenyéden a falu közepe és egy egész utcája mozdult ki a helyéből, egyik-másik udvaron van egy kis halom butor, a többi uszik. Siró asszonyok és gyermekek fel-felzokogó szava jöri csak meg a megretent némaságot. Méréfalván, Küküllőkeményfalván, Bikafalván a szétört és egymásra hordott épületek, az eliszapolt udvarok, a 100—200 méternyi hosszúságban beszakadt utak hirdetik a pusztulást. Zetelakán 50—60 házból álló utcáson még mindig foly a Nagyküküllő, Tíbbodon és Székelyszentkirályon pedig nincsen egy falpalatnyi épen maradt utrészet se. Maga a

megye székvárosa, Székelyudvarhely, emelkedik ki még jelentősen a kárvalott helységek sorából; itt hat utca került teljesen víz alá s mintegy ötven családnak hozott végzetes nyomort a nagy áradás.

Felhőszakadás Fiumében

Fiuméből jelentik: Szombaton óriási felhőszakadás volt Fiume városában. A vihar különösen a Scoglietton okozott nagy károkat, ahol éppen vásár volt. A vásári árukban nagy a pusztulás. A kár sok ezer korona.

Az árvizek után

Sátoraljaújhegyről jelentik: A város képviselőtestülete az árvízjárák dolgában közgyűlést tartott. Az elnököl polgármester bejelentette, hogy Wallis Gyuláné grófné 1000 koronát, báró Waldbott Frigyes 1000 korona értékű faanyagot és Guttman Mór 1000 koronát adományoztak az árvízjárástak segélyezésére. — Szegedről jelentik: Szeged városának a Maros—Tisza szögletében levő 1500 hold földjét épít lakosok bérlik. Ezt az egész területet elöntötte az árvíz és odaveszett a bérlek egész termése. Az árvíz által sujtott lakosság most állansegélyért fordult a kormányhoz, a várostól pedig a haszonbér elengedését kérik. — Aradról jelentik: Arad város tanácsülésén a főmérnök beszámolt az aradi árvízjárákról. Arad városának hatvanezer korona kárt okozott a víz, mely elmosta a Maros töltéseit; most ezeket sürgősen meg kell csináltatni. Ugyancsak a tanácsülés foglalkozott több külvárosi utcái lakóinak azzal a kérelmével, hogy a felfakadó talajviz ellen védje meg a házakat, mert sok összedőléssel fenyeget a gyakori esőzések miatt. A tanács utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy találjon módot a talajviz elvezetésére.

UJDONSÁGOK

Királyok születése

* * *

Még korai a reggel. Esőterhes fellegek boronganak az égen. Nedves ködpárák lappanganak lent a völgyekben. — Őszi virradat ez. Megritkultak a lombok. A tarlok sárga hátán nehézkes léptekkel nyomul előbbre aranylepedős kísértet-alakja az őszi envésznek. A sok esőt látott rétség pázsítja is vasderes színekben hervadozik már. . . Korán keltem ismét. Melen nézem a felhős eget, halk hulldogálásain a leveleknek szelid sejtelmek muzsikálnak belélkembe egy másik világ felől. . . Rekedt hangu kakuk barátom hiában böngözöl oly bosszomruan, egyhangu rabnótát. Piczinyke leveli béka őszi lombok rejtekén csak csettgetted idétlen vékonyka hangodat, az esős idők elmúlnak, a felhők eltisztulnak s lesz még napsütés. . .

Csendes falusi kertben, őszi lombzatok alatt korareggelenként szeretek így magamban ellőgézni. . . O, de! hogy meg is riadtam ma, midőn egyszerre csak a csend ezüsfátyolos teste panaszos zengéssel, megrepedt holtszívvel lábom elé zuhant az ázott hideg földre. . . A rákosi mezősegről rémesen dörögő, öblös, mely vészhangok gördültek virágos kiskertembe. Döcörögve bugtak ezek a szörnyűségeken fenyegető gyilkos hangok. . . Időbe telt, mire puffanásáról felismertem a távoli ágyusztót. . .

Ekkor eszembe jutott az is, hogy ezen a napon született egy ma már öreg, nagyon öreg király, a rákosi mezőn: bizonynyal: ennek az emlékeztetőre ágyuzgatnak a tüzezek. Sok-sok ágyulövést összeolvastam volna eznapon reggel, hiszen — gyermekkoromban így hallottam — midőn királyfiak születnek, százegyszer dörgetik meg az ágyut.

A rákosi ágyuk gyilkos hangjának távoli dörrenéseitől alázatosan lehajlott fejem, de nem a királyfiak születésének harsogó, kevély pompáira gondoltam már. . . Egy szénás jászol jutott az eszembe, melyben az én lelkem királya — Jézus — született. Ott, akkor nem csörömpölt, nem fenekedett semmi harci pompa, szénaszagot érezvén — csupán — egy éhes szamar kérődzött az-ujszülött fejénél.

M. P.

NAPIREND. Naptár. Kedd, augusztus 19. Róm. kath.: Tulusi Lajos pk. — Prot.: Hiador. — Görög-orosz: augusztus 6. Az Ur színe v. — Zsidó: Ab 16. — A nap két reggel 5 órakor, nyugszik este 7 óra 6 perczkor. — A hold két este 8 óra 7 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 25 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — **Nyitvalevő muzeumok:** Nemzeti Muzeum régiségtára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Néprajzi Muzeum 3—6-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — **A Fővárosi Könyvtár** áthelyezés miatt zárva. — **Nyitvalevő képtárak:** Magyar Biedermayerek kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig, Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap, Történelmi Képcsarnok, nyitva 10—2-ig. A Szépművészeti Muzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig, Belépődíj nincs.

— **Időjárás.** Hazánkban tegnap az északi Fel-földeken, a Kis-Alföldön, meg a Dunántul északi megyében esett eső és mennyisége legnagyobb volt az Északi Felföldön (10—30 mm.), míg egyebütt többnyire 5 mm.-en alul maradt. Egyébként változóan felhős idő uralkodott s a hőmérséklet kevéssel emelkedett. A hőmérséklet maximuma 26 C fok volt Eszéken, meg Orsován, minimuma 8 C fok Tátrafüreden és Botfalun. — **Jóslat:** Enyhébb idő várható, elvétve — inkább csak északon — esővel, vagy zivatarral.

— **Dr. Kerzl kitüntetése.** Bécsből jelentik: A lapok jelentése szerint a király dr. Kerzl udvari orvosnak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A trónörökös dragonyosai között.** Ennsi jelentés szerint fényes ünnepséget ültek ott tegnap. Az ennsi dragonyosvezred új tulajdonosának, Ferencz Ferdinánd trónörökösnek a látogatását ünnepelték tegnap, a trónörökös nevével Blühnbachból érkezett Ennsbe. A pályaudvaron fogadta a katonai alreáliskola parancsnokának, a csendőrségi parancsnok és báró Morsey százados jelentéseit majd kíséretével automobilon a Fürstenberg-kastélyba ment, ahol megszállott. Dél-élt 9 órakor a főherceg a közelben lévő gyakorlóterre ment, ahol időközben az ezred állást foglalt. Az ezred megtekintése után a főherceg ellovagolt annak arczéle előtt, majd ezredgyakorlatok következtek, amelyek a főherceg előtti elvonulással végződtek. A főherceg ezután az ezred második századát kereste fel és szívélyes szavakban emlékezett meg arról, hogy valamikor ő reá volt bizva e század vezetése. Üdvözölte báró Fanl Ervin századost, a század parancsnokát. Ezután bemutatták a főhercegnek az ezred összes tisztjeit, ugvszintén a tisztikar jelenlévő volt tagjait is. A tisztek visszatérve helyeikre, a főherceg az ezred élére iovagolt és átvette annak parancsnokságát, az ezred élén lovagolt be Ennsbe. Zsófia hercegnő a kastély parkjából nézte az ezred bevonulását a városba. A főtéren a főherceg átadta az ezred parancsnokságát báró Sessler ezredesnek és megvárta, míg az ezred újból elvonul előtte, majd a téren megjelent személyiségek közül többeket megszólítással tüntetett ki. A disztemle után a tiszti kaszinóban reggeli volt, amelyen megjelent a főherceg is kíséretével. Délután a gyakorlóterren megtartották az évenként szokásos ezredlőversenyt. A főherceg öt pompás díjat adományozott az ezredverseny céljaira. A díjakat a győztesek között Zsófia hercegnő osztotta ki. A verseny után ebéd volt, amelyen a főherceg a következő pohárköszöntőt mondotta:

— Mint mindenütt, ahol a császár katonái ünnepélyes alkalmából összegyűlnek, elsősorban szeretettel és hagvományos katonai hűséggel a legfőbb hadurról és legkegyelmesebb uralkodónkról emlékezzünk meg. A mindenható Isten áldja és óvja őfelségét, az összes erények mintaképét most és mindörökké. E szívem mélyéből fakadó kívánsággal felszólítom önöket, emeljék poharukat és kiáltás velem együtt: Ófelsége, legkegyelmesebb hadurunk, hoch, hoch, hoch! — A főherceg ezután visszaillesztant vetett az ezrednél eltöltött öt évi szolgálat idejére és kijelentette, hogy nehéz szívvel vált meg annak idején az ezredtől és az uralkodó kettős örömet szerzett neki az ezred tulajdonosává történt kinevezéssel.

Báró Sessler ezredes ezredparancsnok meleg szavakban mondott köszönetet a főherceg szívélyes szavaiért. Ezután felolvasták őfelségének szívélyes hangu válaszáat az ezred nevében küldött hódoló táviratra. Az ünnepélyt a kaszinóban rendezett „Thee dansant” fejezte be, amelyen résztvett Hohenberg Zsófia hercegnő is. A főhercegi pár az éjjel visszautazott Blühnbachba.

— **Házasság.** Hornyák György és Tolmár Irma házasságot kötöttek Budapesten.

— **Bebelt eltemették.** Zürichi jelentés szerint pompás időjárás mellett temették el tegnap *Bebelt*. Két óraker indult meg a zárt menet. A zenekar után 300 ember koszorút vitt és utána még két kocsival vittek koszorúkat. A *Bebel*-családia közeli rokonai 14 kocsiiban foglaltak helyet. Azután a küldöttségek következtek, köztük a német szocialdemokrata párt vezetősége, a német szocialdemokrata képviselők közül számosan és Zürich város tanácsának egy küldöttsége. Azután Zürichből és az egész Svájcából több mint 200 zászlóval következtek a szocialdemokrata egyesületek. A menetben 9—10.000 ember volt. Az utvonalon mindkét részét óriási embertömeg lepte el. A temetőben beszéltek többi között: Molkenbur birodalmi gyűlési képviselő, Fischer és Legien, Greulich svájci szocialista vezér, Zetkin Klára, Vandervele (Brüsszel), Plechanov (Oroszország), Troelstra (Amsterdam). A temetés után gyászgyülekezlet volt, amelyen sok ezer ember vett jelen. A munkásmarsailleise éneklésével a gyászszertartás véget ért.

— **Kecskemét külföldi vendégei.** A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam résztvevőinek kiránduló csapata, mintegy másfélszáz Szeged után *Kecskemétre* látogattak el dr. *Schack* Béla főigazgató vezetésével. A kirándulók kora reggel érkeztek meg Kecskemétre, ahol a város közönsége és a hatóság nevében *Bagi* László helyettes polgármester és *Sándor* Iván városi főjegyző fogadták őket. A külföldieknek a legmagyarabb városban sok érdekes látványjuk akadt. Legelőször az uri kaszinó művészi palotáját tekintették meg, azután a városházát és a többi jellegzetesen magyar stílusú középületet nézték meg. A külföldiek megkoszorúzták a város óriási parkjában álló *Katona* József szobrát, mely mellett *Rabizsa* Filippó, a milánói felsőkereskedelmi iskola tanára mondott beszédet. Ezután különvonaton a város mellett levő *Szék* rándultak ki, az alpári ütközet színhelyére, ahol most *Kecskemét városának hetven holdon mintaszülő gazdasága van*. Majd visszatértek Kecskemétre, ahol a város kétszáz terítékes bankettet adott a vendégek tiszteletére. A külföldiek egyértelműleg legnagyobb elismerésüknek adtak kifejezést a vidék fejlett és egyes specialitásaiban egészen egyedül álló magyar mezőgazdasági, állattenyésztési és kereskedelmi magas kultúrája felett. A külföldiek este gyorsvonaton tértek vissza a fővárosba. Ma, hétfőn, délután Visegrádra rándultak ki, dr. *Schack* Béla főigazgató vezetésével, szerdán pedig a Balatont és környékét keresik fel.

— **Pierre Loti a török szultánnal.** Konstantinápolyi jelentés szerint a szultán kihallgatáson fogadta *Pierre Lotit*, a híres francia író, aki néhány nappal ezelőtt érkezett ide. Loti tegnap este Drinápolyba utazott.

— **Gyorsíróünnepségek Szegeden.** A Budapest felvett gyorsíró-ünnepségek mellő befeljezéseket a kongresszus tagjai Szegedre rándultak el *Markovits* Iván ottani szobrának leleplezési ünnepségeire. A leleplezés a Szegedi Gyorsírók Egyesülete nevében dr. *Dobay* Gyula elnök tartott ünnepi beszédet, majd dr. *Lázár* György polgármester a város nevében átvette és megkoszorúztatta a szobrot. Ezután a koszorúk elhelyezése következett. Dr. *Szász* Hugó (Szeged), dr. *Fuchs* Róbert kormánytanácsos (Drezda), *Boell* (Marsailles), *De Alberti* (Róma), *Draquies* (Zágráb), *Nagy* Sándor, dr. *Fabro* Henrik, *Murati* Frigyes, *Forrai* Soma, *Fehér* Ilonka, *Varga* Julia, majd a szegedi tanintézetek képviselői helyezték el koszorújukat a szobor talpzatán. Délben a város a Kass-vigadó nagytermében diszpedet adott a vendégek tiszteletére.

— **Tótok rablómerénylete.** Losoncraól jelentik: *Szécsi* Simon budapesti lakos e hó 16-án éjjel Körmöcbányáról utazott a személyvonaton harmadik osztályban, néhány podgvász és pár ezer korona pénz volt nála. Hatvanban néhány tót munkás szállott föl a vonatra Szécsi fülkéjébe. A munkások megmeszelték, hogy *Szécsinél* pénz van és elkezdtek vele kötekedni. Szécsi átment egy másik szakaszba, de a tótok ide is utána jöttek. Fülék állomás közelében a tótok lábánál fogva ki akarták hajítani a vonatból az ablakon át. Füléken Szécsi följelentést tett az állomásfőnöknél s egy más kocsiba szállva folytatta útját. Losoncra a tótok ismét ráakadtak s botokkal kezdték ütlegelni s a kések is előkerültek, sikerült azonban elmenekülnie előlük. A pár percnyire fekvő Vámos állomáson a tót munkások kizibálták a kocsiából és el akarták huzcolni, azal a szándékkal, hogy majd kirabolják. Szécsinek sikerült nagy erőfeszítéssel kiragadnia magát s felugrott a már robogó vonatra, ahol a nagy vérvetéség miatt összeesett. Körmöcbányán kiszállították a vonatból s ott orvosi kezelést alá vették. Följelentés alapján a nyomozást folytatják.

— **Egy egyesület bomlása.** A Fővárosi állászték és szolgák vasárnap délután az Oroszlán-utcai iparrajziskolában értekezletet tartottak, amelyen az egyesület vezetőségének csaknem egyhangulag bizalmatlanságot szavaztak és kimondták a rendkívüli közgyűlés összehívását és a továbbiakat elhatározták.

— **Gyújtogató házaspár.** Dr. *Costán* Miklós szabadkai vizsgálóbíró tegnap letartóztatta *Csongradac* Vojin bácsmartonosi fűszerkereskedőt és a feleségét. Tegnap tartották meg ugyanis a tűzvizsgálatot abban a gyújtogató ügyben, amelylyel *Csongradac* Vojint gyanúsították a tegnapi napig s amiről tegnap már kétségtelenül megállapítást nyert, hogy a kereskedő a feleségével együtt követte el *Csongradac* háza és üzlete 17.000 koronára volt biztosítva. Az üzlet értéke ezelőtt egy héttel, tehát a tüzeset előtt, 1000 korona volt, a háze pedig 3000 korona. A kereskedő a feleségével összebeszélve, elhatározta, hogy felgyújtják a házat, hogy így a biztosítási összeghez jussanak. A tűzvizsgálat megállapította, hogy előbb az üzlet egyik állványát gyújtották fel, azután több helyen a padlággerendákat. Hogy pedig a tűz terjedését valószínűsítsék érthetővé tegyék a padlás kigyulladását az üzlet elhagyását is, a plafont előbb áttörték. A házaspár lagadta a gyújtogatást, de a kétségtelen bizonyítékok alapján mégis azonnal a tűzvizsgálat után elrendelték a vizsgálóbíró a letartóztatást. A szabadkai törvényszék vádtanácsának tegnapi ülése jóváhagyta a letartóztatást. A szerb házaspár ma már a szabadkai királyi ügyészség fogházában vizsgálati fogoly.

— **Tűz a petroleum-gyárban.** Marosvásárhelyről jelentik: A Bruch-féle petroleum-gyárban kiütlött tüzet éjjel 12 óraker eloltották. A négy sebesült munkás közül ma délben egy meghalt. Több száz munkás foglalkoztatása zavartalanul folyik, mert a tűz miatt a gyár üzeme semmiféle fennakadást nem szenved. Patai vizsgálóbíró megállapította, hogy a tüzet enyvfűzők vigyázatlansága okozta. A kár közel 90.000 korona. Elpusztult egy raktár és több ezer üres hordó. A benzinkraktár tartalmát a tűz kitörésekor azonnal a föld alá vették.

— **Koholt rablótámadás.** Vasárnap számunkban megírtuk, hogy a rendőrség nyomozást folytat egy rablótámadás dolgában, amelyet állítólag *Schwarz* Teréz párkányi leány ellen követtek el. Már akkor jeleztük, hogy a támadás körülményei egy kicsit titkosak, hihetetlenek. A leány följelentést tett, hogy a bécsi hajóról kiszállva, ismeretlen férfi elvezette egy sötét utcába s ott társával együtt kirabolta és megverték. A rendőrségnek mindjárt az első pillanatban gyanu volt a dolog és a gyanu csakhamar be is igazolódott, amennyiben a leány néhány keresztkerdes után bevallotta, hogy a rablótámadás mese. Azt akarta ezzel elérni, hogy részvétet keltsen maga iránt és ezáltal adakozzanak az ő felsegítésére. Ezenkívül beteg és szanatóriumba szeretne volna vitetni magát. A rendőrség elbocsátották.

— **Forrás az oltár alatt.** Tordáról írják: Az abrudbányai római katolikus templom régi főoltára helyébe új, díszesebb oltárt emelnek mostanában. Az alapozási munkálatok közben koporsókra bukkantak; sem írás, sem hagyomány nem szól róla, hogy kiket temettek az oltár alá. Amikor a koporsókat kiemelték, dövizű forrásra találtak. A savanykás izű vizet Budapestben meg fogják vegyileg vizsgáltatni.

— **Nagy kirándulójajó balosete.** Triesztből jelentik: A Vettor Pisani nevű helyi hajó tegnap este hétszáz kirándulóval tért vissza Capodistriaól Monfalconeba. A monfalconei csatornában a hajó egy homokzatonra futott. Az utasok között izgalom támadt, mely azonban a kapitány nyugodt fellépése folytán hamarosan lecsillapodott. Egy torpedóhajó el akarta vontatni a gőzöst, de nem sikerült s az utasokat át kellett szállítani egy haditengerészeti szerelékajóra. Ma délelőtt tíz óraker a dagály beálltával több vontató hajó segítségével sikerült a hajót a zátónyőről levontatni. A Vettor Pisani több apróbb sérülést szenvedett.

— **Egy olasz katona vérengzése.** Zürichből jelentik: Ostenoban, a Luganoi-tó mellett, a svájci olasz határon egy olasz katona, aki Lybiából tért vissza, két embert szolgálati fegyverével megölt, köztük a helység előjárójának a fiát is és egy vámhivatalnokot, aki le akarta tartóztatni.

— **Halálozás.** Özvegy dr. *Horváth* Györgyné, született *Tökegy* Friderika, e hó 15-én, életének 65-ik évében meghalt. Tegnap temették el meleg részvétellel az új Szent János-kórház halottas házából. *Horváth* Árpád, a Miskolci Takarékpénztár ügyvezető igazgatója az elhunytban édesanyját, dr. *Minich* Károly, egyetemi m. tanár pedig az anyósát gyászolja.

Szarka Mihály királyi tanácsos, tegnap este Nyársapaton 83 éves korában elhunyt. *Szarka* Mihályt ismerte az egész környék. Évek hosszú soráig nagykorú tanár volt és Arany Jánossal baráti viszonyban volt. Majd a kecskeméti főreáliskola igazgatója lett s e minőségben is több évig működött. *Szarka* nevéhez fűződik a Nagykorós és Czegled között levő Nyársapát község megalapítása. Nagy lelkesedéssel fáradozott Nyársapát felvirágoztatásán, ingyentelkeket ajándékozott a letelepülőknél, iskolákat építtetett a saját költségén s a Mávnak vasutállomás felépítésére egyik legszebb telkét ajándékozta. Az elhunyt holttestét Nagykorósra vitték és ott az ottani gimnázium dísztermében helyezik ravatalra, ahonnan kedden, augusztus 19-én lesz a temetése.

Vavrincez Mór, a kiváló zeneköltő temetése vasárnap délután volt a farkasréti temetőben. *Bogisich* Mihály cz. püspök, esztergomi kanonok, aki budavári plébános korában fedezte fel *Vavrincez* nagy tehetségét és megnyerte a budavári koronázási főtemplom karnagvi székére, eljött személyesen Esztergomból, hogy maga végezze ravatalának a beszentelését. A beszentelés után *Bogisich* püspök szép szavakkal méltatta az elhunytat örök életű alkotásait. A Mátyás-templom ének- és zenekara nevében ifj. *Odry* Lehel buszította el a halottat. A sírnál *Hoppe* Rezső vezénylete alatt *Vavrincez* tisztelői és barátai a „Mért oly borus” kezdetű gyászdalal bucsúztak el.

— **Hazárdjáték nagyban.** Krakkóból jelentik: Az utóbbi időben a rendőrségre sok feljelentés jött, hogy a város több kávéházában hazárdjátékokat üznek. Tegnap éjjel a rendőrök nagy rázást tartottak és sok kávéházban száznál több játékost értek hazárdjátékon. A rendőrök nagy összegre tették rá a kezüket. A hazárdjátékosok ellen megindult a büntető eljárás.

x **Fővárosi Orfeum-Pavillon Mascotte.** A két testvérintézet megnyitó előadása pénteken, 15-én, a legőszintébb siker jegyében folyt le. Az összes számok beváltak. A nagy színpadon Hans Hauser, a jeles müncheni humorista, The Great Roland, a kiváló illuzionista és dr. Kazay László remek egyfelvonásosa, a „Gyuri bácsi” aratták a legtöbb tapsot, míg a kabaré-színpadon *Kliemchen*, *Luise Prinz* és *Musette*, nemzetközi kabaréművésznők vitték el a pálmát. A Pavillon Mascotte legérdekesebb száma továbbá Péter, a beszélő kandur. *Waldmann* igazgató kettős vállalatában a közeliismerésben részesülő szolid irányú vezetésben kezd meg a szezon, amiről az igazgató egész Európában hírneves ember. A Pavillon Mascotte is elsősorban a szolid családi publikum kedvét óhajtja megnyerni. Az előadások az Orfeumban 8, a Pavillonban 11 óraker kezdődnek.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Az Operaház megnyitása.** A Magyar Királyi Operaház a nyári tervek szerint szeptember elsején nyitja meg kapuit; de tagjai körében az a hír van elterjedve, hogy az Operaházban ez évben is csak szeptember 15-én kezdik meg az előadásokat. Az új évadot *Puccini* „Pillangó kisasszony” című operájával kívánja megnyitni az Operaház vezetősége. A zenei részt, mintha csak egy új mű bemutatójáról volna szó, *Egisto Tango* újonnan fogja betanítani, az előadást *Ánizs* Aladár, a színház új segédrendezője állítja be. Aladár szerepet, ezuttal először, *M. Medek* Anna fogja énekelni, a többi szereplők a régiek maradnak.

(*) **A Gyerünk csak sikere.** A Népopera új szezonja zsufolt házak előtt indult meg. Ezt a nagy érdeklődést egyrészt a Gyerünk csak tréfás aktualitásainak és ragyogó látványosságának a nagy sikere kelti fel, másrészt pedig az ajánlók, amit a színház ad a közönségnek az ingyen körutazási jegyek formájában. Ez a nálunk egészen új attrakció fényesen bevált, a közönség valóságosan tőri magát a jegyekért, — amelyek különben is a legolcsóbb budapesti színházjegyek. — néhány órai kitűnő szórakozáson felül még értékes hazai és külföldi utazásra is lehelőséget adnak. A nyeresősorsolásban természetesen csupán a tényleg eladott jegyek tulajdonosai vesznek részt, az üresen maradt helyek nem is eshetik nyeresévé. Kedden két Budapesti—Bécs, *Semmering* (Mürzzuschlag) és vissza (Grácson át) szóló jegvet oszt ki a színház. Szent István napján két előadás lesz. A délután 3 óraker kezdődő előadást mérsékelt helyárrakkal tartják meg és ezen is lesz sorsolás, még pedig a Budapest—Vaskapu és vissza szóló kombinált hajótúrára osztanak ki két jegvet.

(*) **A nyertes vidék.** A Népoperában a „Gyerünk csak” hétfő esti előadásán a városszerte népszerűvé lett körutazási jegy sorsolás alkalmából a vidékről került ki mindkét szerencsés nyertes. A *Velenczén és vissza* szóló I. osztályú jegvet *Kicsin* György, szegedi VII. osztályos gymnazista nyerte, a II. osztályú jegvet pedig *Sefcsis* Lajos, szabadkai asztalos mester. Kedden este két darab *Budapest—Bécs—Semmering* és vissza szóló jegy kerül kiosztásra.

(*) **Színházak hírei.** A Királyi Színház. *Guilber* nagyszerű operettjének, a „Buksi”-nak, amelynek szombaton, e hó 16-án volt a bemutató előadása, természetesen minden este színre kerül *Latabárral*, *Királylyal*, *Borossal*, *Nádorral*, *Raskóval*, *Fényes Anuskával*, *Lábas Juczival*, *Lonayval*, *Soós Margittal* és *Gerő Idával* a fűszerepekben.

A Magyar Színház szombati újdonsága, a *Marion* vette, amely Londonban egyike a legnagyobb színpadi sikereknek volt, a következő szereposztásban kerül színre: *Goldbury* lady: *T. Forray* Róza, *Hogg*; *Huszár*, *Marion*: *Cs. Aczél* Ilona, *Ferrers*; *Kertész*, *Sir Dorian*: *Táray*, *Gvendolen*: *Nagy Teréz*, *Morris*; *Sebestyén*, *Hoppe* esperes: *Papp*, *Danebury* hercegnő: *T. Halmy* Margit, *Charters* kapitány: *Vándory*, *Hayuran* őrmester: *Körmendy*, *Gretton* ezredes: *Párlós*, *Bainz*: *Dobi*, *Divatárusnő*: *Dobos* Margit, *The-siger*: *Kardos*, *Murgatroydné*: *Rónai* Alice, *Thorps* Gere, *Parker*; *Csiszér*, *Szobalány*: *Hubay* Anna. A darabhoz a színház új fényes kiállítás készített.

Az Odol egyedülálló hatása valószínűleg azon alapszik, hogy az Odol a szájbölgőtetés alkalmával valóssággal átjárja a fogakat és a száj nyálkahártyáit s azokat ugyyszólván impregnálja. Fogjuk fel jól az Odol ezen egyedülálló hatásának nagy horderejét. Míg másféle száj- és fogtisztítószer csak az öblögetés pillanatában fejlik ki hatásukat, addig az Odol a fogtisztítás után még órákon át kifejti hatását. Az Odol tartós hatása igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát képezte s a kísérletezők egybehangzóan kijelentették, hogy az Odolnak ezt a páratlan hatását egyetlen olyan száj- vagy fogtisztítószer sem bírja, amely mindennapi használatra egyáltalán számításba jöhet.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

FŐVÁROS

Ki lesz az új főpolgármester? Amíg *Heltai* Ferenczel — a fővárosnak oly korán elhunyt főpolgármesterét — el nem földelik, az elhunyt személye iránti pietásból nem igen bolvgatták azt a kérdést, ki lesz az utóda a főpolgármesteri székben? Mára azonban — alig néhány nappal a temetés után — a legvadabb kombinációk keringenek már az új főpolgármester személyéről. Vannak, akik *Boda* Dezsőre esküsznek, mások *Bernády* marosvásárhelyi főispánt tippelik, a törvényhatósági bizottság munkapárti tagjai pedig *Kollár* Lajos udvari tanácsosban látják *Heltai* Ferencz utódját. Ezekkel a hírekkel szemben — amelyek mindegyike a beavatottság jellegét igyekeznek feltüntetni — megállapítjuk, hogy a hírek nem egekbe merő kombinációk, *Bernády* és *Kollár* esetében pedig legfeljebb hűvös vágvakozásnál. *Bernády* a *Heltai*val való barátságára, *Kollár* pedig arra támaszkodik, hogy a legutóbbi főpolgármester választáskor a király által második helyen volt jelölve. A helyzet az, hogy *Bárczy* István polgármester meghallgatása nélkül a kormány e kérdésben nem fog dönteni. *Bárczy* pedig nem képviselhet a kormánytól más álláspontot, mint ami a közgyűlés többségének is az álláspontja: a főpolgármesteri állás betöltése teljesen felesleges. Az új fővárosi törvény — ha a törvényhatósági közgyűlés által elfogadott reformtervezet alapján lesz megalkotva — a főpolgármesteri intézményt ugyanis egyszersmindenkorra megszünteti. Már pedig a mostani kormány ismétlenül hangoztatta, hogy az új fővárosi törvény után van, arra a rövid időre tehát, amely ennek életbeléptetésétől elválaszt, felesleges kormányközvetet ültetni a főváros nyakára.

A Szent Istvánnapi sportmulatság. A Zsófia központi gyermekkórház javára Szent Istvánkor az ügép pályán rendezendő nagy sportmulatság résztvevőit az omnibusz-kocsik ingyen fogják a helyszínre vinni, amennyiben mindazok, akik az egykoronás belépőjegyet az omnibuszkocsin váltják meg, külön viteldíjat nem tartoznak fizetni. Az ünnepély pontban két órákor kezdődik a FTC által rendezett atlétikai versenynyel, amit a Magyar Kerékpáros Szövetség nagy versenye követ. A sportrész összesen 25 számból fog állani. Utána a Budapesti Lyra Dalkör tart nagy dalversenyt.

Uj végállomás az Uj Szent János-kórház előtt. A Budahegyvidéki Társaskör beadványt intézett a tanácshoz, hogy a közúti vaspálya társaság fogaskerekű vasúti végállomását helyezze át az Uj Szent János-kórház elé. A tanács arra való tekintettel, hogy ez úgy általános forgalmi, mint abból a szempontból is kívánatos, hogy a fogaskerekű vas-

uthoz, illetve az Uj Szent János-kórházhoz irányuló forgalmat pótkocsikkal ellátva vonatokkal is le lehetessen bonyolítani anélkül, hogy az ide törekvő közönségnek a zugligeti és hűvösvölgyi viszonylatokat kelljen lefoglalnia, helyesnek tartotta ezt az áthelyezést. Fölhívta a közúti vaspályatársaságot, hogy a szóbanforgó végállomásnak az Uj Szent János-kórház előtt leendő létesítésére nézve a szükséges tanulmányokat tegye meg és az erre vonatkozó terveket három hónapon belül mutassa be.

A közúti vasutak kongresszusa Budapest. 1914-ben Budapestben fogják megtartani a közúti- és helyi érdekű vasutak nemzetközi szövetségének XVIII. kongresszusát. A tanács tudatában annak, hogy a közúti vasutak milyen fontos tényezői a város fejlődésének és tekintettel a várható idegenforgalomra és különösen arra, hogy a kongresszus meghívása Budapest részéről történt, támogatni kívánja a kongresszust és a kongresszus tagjainak fogadtatására és vendéglátására 25.000 korona megszavazását javasolja a közgyűlésnek.

KÖZIGAZGATÁS

Az aradi munkáspénztári választások. Aradról jelentik: Néhány hónapelőtt nagy harcok között ejtették meg Aradon a munkáspénztári előjárósági választásokat. Mint elnökölttek egyenlő szavazatot kaptak Gruber Imre nyomdászsegéd és Reinhardt Gyula gváros. Sorshuzás után Reinhardt lett elnök. A munkások a választást megfélebbítették és az állami munkásbiztosító hivatal most megsemmisítette az egész elnökválasztást. Ugyanis hater kereskedelmi alkalmazott képviselőinek szavazó-lapjait a szavatszedő bizottság megsemmisítette, mert nem irták rá lakóhelyüket. Az állami hivatal kimondotta, hogy ez nem ok a megsemmisítésre és ezért új választásra utasította a pénztárt.

Bajok a debreczeni vízvezeték körül. Debreczen város közönsége régóta áhítozik egy kis üdítő vízvezeteki víz után, amely bizony nagyon ráférne a poráról híres czivis városra. Debreczennek azonban nincs szerencsése a vízvezetékkel. Évekkel ezelőtt egy millió korona költséggel kuttat furtak a nagytemplom előtt, olyan kuttat, amelynek egymagában el kellett volna ártézi vízzel látni a várost. A kut azonban csak elméletileg felelt meg a papíron kiszámított hivatásának, amennyiben sem ártézi, sem más vizet nem adott. Legujabban a csatornázással kapcsolatban akarja Debreczen város tanácsa megoldani a vízvezeték dolgát. A Köntös-kertben furtak óriási költséggel víz ártézi kuttat, amelyek vízbőségéről a szakemberek odanyilatkoztak, hogy azok el fogják látni a város közönségét elegendő ivóvízzel, s még mindig marad víz az utcák öntözésére és a sűrűn ismétlődő tüzek oltására. A szakvélemények elméletileg és papíronon kitűnően beváltak. A kutak kétféle állanak, a víztorony is, sőt az egész város el van látva a szükséges vízvezeteki csőhálózatallal is. Készen a munka: van tíz remek kut, víztorony, csőhálózat, de víz, víz, az nincs, egy csöpp sincs. Debreczeni jelentés szerint a közönség víz helyett azt iszik, ami van, az utcák bokáig érő porát a mennyei vízvezetékkel locsolják az ideá böven, a tüzek minden alkalommal megszűnnek azonnal, amint a lángbaborult épület porráégett. Mulatságos, hogy a város ráparancsolt a háztulajdonosokra, hogy vezetelések be a vízvezetékét a házaikba. A háztulajdonosok nevetve kérdezik, hogy lesz-e víz?

TANÜGY

Harcz Réz Mihály katedrája körül. Eperiesről jelentik: Az iskolai tanév kezdetén töltik be Réz Mihály eperiesi jogakadémiai tanári tanzékét, miután Réz Mihályt Jankovich Béla válas- és közoktatásügyi miniszter kolozsvári egyetemi tanárrá nevezte ki. Legkomolyabb jelöltnek tekintik dr. Koós Istvánt, bár még alig több, mint huszonnégy éves és nemrég szerezte meg a doktori oklevelet. Hír szerint az eperiesi jogakadémia szívesebben látná a katedrán dr. Moór Gyulát, akit királyi kitüntetéssel avattak doktornak és jelentékeny irodalmi munkásságot fejtett ki már eddig is. Jelöltként emlegetik még dr. Maléter Istvánt és Boagsch Zsigmond törvényszéki bírákat is.

Főiskolai internátus Budapest. A Birói és Újvárosi Equesület főiskolai internátusában most is száz egyetemi hallgató nyer elhelyezést. Felvételnél nem bírák gyermekei is. Az évi ellátási díj 250 korona. Ezért az összegért nemcsak teljes ellátást és lakást ad, hanem egyuttal a német, a francia és az angol nyelvtanítást is nyújtja.

SPORT

Budapesti nyári versenyek

— Harmadik és negyedik nap. —

A Nyári handicap hatalmas mezőnyében ugyancsak nagy zavarban voltak a fogadók s nem is találtak határozott favoritot. Játsozták *Marqat*, *Seagull*, *Viszt*, *Herzkönig*, *Kokoro*, *Marat*. A versenyt a régóta esedékes *Viszt* nyerte meg erős küzdelem után fejhosszal. Schuster kezében egészen másképp futott a William Rufus-ivadék, de *Seagull* is csak Carlsakenek köszönheti, hogy ily előnyösen szerepelt. Igen jól tartotta magát *Herzkönig*, amely legközelebb nyerni fog.

A napot megnyitó *Városligeti díjban Barnalegény* nem indult. *Piloty* lett a kedvenc, azonban majd megverte a formába jövő Springer-istálló *Aides*-e. A második futamban egy Szent István-crack: *Mausi II.* mondott csütörtököt. A négyes fioldben csak harmadik lett. Győztes *Handabanda* volt. A verseny után az igazgatóság kérdőre vonta *Handabanda* trénerét: H. Reevest gondozottjainak összevissza futkosása miatt és figyelmeztette, hogy igyekezzék az egyöntetűbb formák betartására. Nem árt egy kissé fékentartani a tréner urakat sem.

A sportbeli résztől eltekintve is, teli volt a nap izgalommal. Mindjárt az első futam előtt az első helyen a Szénásv és Hoffmann selvemnagykereskedő-czég egyik főnöke: *Róna* Adolf összeesett. A rögtön jött orvosi segítség már nem használt s pár perc alatt meghalt. A sors iróniája, hogy tíz darab husz koronás tikkettel játszotta *Piloty*-t. Alig ült el az izgalom a közismert uriember szerencsétlensége felett, máris újabb konsternációt kellett, midőn két szolga a hordágyval a második hely felé igyekezett. Itt *Langet* János hivatalnok az alacsony padokban megbololt s lábát törte. De ezzel még nem volt vége az eseményeknek, mert a harmadik futam előtt egy magát *Mikies* Borisnak nevező zsebtolvaj akkor értek tetten, midőn *Lederer* Vilmos kereskedő pénztárczáját akarta ellozni. Azt hiszik, hogy egy londoni nemzetközi zsebtolvaj-szövetkezet tagja. Megfoglák még *Glück* Pál foglalkozás nélküli fogtechnikus, aki egy hamisított tikketthez társat keresett az ötödik futam előtt. Kijavította a harmadik futam számát ötösré. Találtak még egy tikkettel nála, amelyen a négyes szám egverse volt javítva. *Glück* azt vallotta, hogy elvesztette a pénzt s így akart pénzt szerezni, hogy tovább játszasson.

Részletes eredmények:

I. *Városligeti díj*. 5000 K. 1600 m. 1. Mautner V. *Piloty* (Korb), 2. báró Springer G. *Aides* (Carlsake), 3. gróf Sigray A. Lollipop (Pretzner). Futottak még: Veronese, A Sport, Rock Crystal, Coadkernew, Szemfénye. Nyakhosszal első, két és félhosszal harmadik. Tot.: 10:23, 20:26, 32, 29.

II. *Vöröspári díj*. 5000 K. 1800 m. 1. báró Springer G. *Handabanda* (Painter), 2. Baltazzi A. Iola (Daneke), 3. herceg Hohenlohe *Mausi II.* (Brooks). Futottak még Grif. Öt hosszal első, félhosszal harmadik. Tot.: 10:72, 20:46, 37.

III. *Nyári handicap*. 10.000 K. 1600 m. 1. Mr. Redgrey *Viszt* (Schuster), 2. Badesco Gy. *Seagull* (Carlsake), 3. Mautner V. *Margate* (Jurnik). Futottak még: Kokoro, Giergl, Giddy Girl, Lesbos, Britannia, Heros, Abdul, Andora, Marat, Nándor, Re-Contra. Fejhosszal első, két hosszal harmadik. Tot.: 10:105, 20:59, 44, 47.

IV. *Walter-handicap*. 3000 K. 1800 m. 1. báró Rothschild A. *Briquet* (Pillár), 2. Mélik A. *Fechter* (Baluska), 3. Bamberger I. Anyuczi (Schuster). Futottak még: Prono, Lovacsám, Bergl, Pepik, Szeparé, Ugrifüles. Rövid fejhosszal első, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:34, 50, 46.

V. *Kétévesek handicapja*. 3000 K. 1000 m. 1. Dávid E. Hella (Pretzner), 2. Föld A. Halili (Pillár), 3. Egyedi L. Suskus (Weisz). Futottak még: Tenveres, Champus, Melody, Fullánk, Dream, Stoiker, Kis esafia, Ramage. Másfél hosszal első, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:61, 20:44, 126, 68.

VI. *Kétévesek versenye*. 5000 K. 1100 m. 1. báró Springer G. *Stadkovic* (Carlsake), 2. gróf Wenckheim I. Charon (Guttman), 3. gróf Berchtold L. Nevelten (Varga). Futottak még: Bon départ, Warwick, Ironic, Nyalka, Sugarcandy, Makaacs, Scamp, Krytias. Háromnegyed hosszal első, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:105, 20:57, 48, 81.

VII. *Háromévesek eladóversenye*. 3000 K. 1100 m. 1. Mr. C. Wood *Agatha* (Hotar), 2. Mauthner V. *Thanka* (Korb), 3. Gáspárteleki ménes Anyus (Lipták). Futottak még: No Slip, Elf, Lagune, Moschack, Weissenbach. Háromnegyed hosszal első, három hosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:33, 28, 47.

Az Elnöki-díj holnap a főszám. Elég nagy mezőny lesz a 2600 méteres távon, mert indulóknak ezek vannak jelezve: *Vivid* (Janek), *Poker* (Varga).

Csecebab
Briton (T
az idősebb
ezek közül
tani. A há
hajlik a I
A Lág
gendő stár
csölycesek

Jelölt
I. L.
II. C.
III. V.
IV. Ja
V. Sz
VI. R.
VII. C.

() Ner
rült a Mag
uszóversen
versenyzők
tek. Budap
Béla nyerte

4-szer 5
50 mp. — B
i. Breslmay
uszás. 1. Gé
uszás. 1. W
gyarország
esser (belga
noksága. 1.
melluszás, K
— 100+200
— 100 m.
olympiai stá
Vízpoló-mér
3:1 félbesza

() Az
Torva Egy
eredményei
100 m. s
Sulydobás h
em. — 200
Ötő FTC 23
BTC 1 perc
roly BTC 40
Sparta) 4 1
cap. 1. Gyur
gasugrás har
— 800 m. j
2 perc 13.2
BEAC 6.55 m
Miklós MAC
Sebő (Sparta
800+1600 m

() Bud
Alkalmazott
Testedző Eg
vasárnap dé
bainoksága
m. sikfutás
ezekben a sz
és *Marschal*
vetkezők:

Sikfutás
ugrás. 1. Gás
Várady Mihá
Kovács Györg
Mezey Frigye
Sándor FTC
Sándor MTE
Marschalkó 7

retés. 1. Erd
lutas. II. osz
— 5000 m. 1.
— 4-szer 200
hibás pályafe

() A ke
Sport Kör r
delután nagy
pályán a ker
MTK. nyert
(FTC.) győző
dem versen
könnyen győ
mek (FTC.)
főverseny gy
dár polómer
eredményt t
ellen.)

() A so
szagos lövész
zést. A négy
jobb célzóv
ért eredmény
Magyar Orsz
elégedve, Sze
ban utjabban
és ott is küll
tel. A sopron
Mannlicher-c
díj 500 koron
vitte el. Után
tebb, mert e
aranya volt k

Csecsebabba (?), Lieblós (Gulyás), Morphy (Korb), Briton (Trigg), Apart (Carlslake). A súlyviszonyok az idősebb lovak számára billentik a mérleget s ezek közül is elsősorban Vividet kell szemellett tartani. A háromévesek közül viszont Marphy felé hajlik a bizalmunk.

A Lágymányosi-díj 1800 méteren is lesz elegendő startoló. Itt Lékvár, Csalfanna és Seaquill az esélyesek.

Jelöltjeink:

- I. Lékvár—Csalfanna.
- II. Csavargó—Paris.
- III. Vivid—Morphy.
- IV. Jaroslaw—Flavia.
- V. Szőszke—Rosy Maid.
- VI. Rohonczy-ist.—Virgaloo.
- VII. Oh dear—Matchless—Mautner-ist.

() **Nemzetközi uszóverseny.** Fényesen sikerült a Magyar Testgyakorlók Köre nemzetközi uszóversenyének második napja. Az összes külföldi versenyzők indultak és kitűnő eredményekkel győztek. Budapest 200 méteres bajnokságát Las-Torres Bêka nyerte meg. Egyéb eredmények:

4-szer 50 m. vegyes staféta-handicap. 1. MTK 2 p. 50 mp. — Brüll Alfréd vándordíj. (1000 m. gyorsaság.) 1. Breslmayer MAC 1 perc 0.68 mp. — 100 m. hátúszás. 1. Géczy MAFC 1 perc 2.4 mp. — 100 m. mellúszás. 1. Weckesser (belga) 1 perc 23 mp. — Magyarország 200 yardos mellúszóbajnoksága. 1. Weckesser (belga) 2 perc 46.2 mp. — 200 m. Budapest bajnoksága. 1. Las-Torres MAC 2 perc 2.2 mp. — 100 m. mellúszás, kizárásos. 1. Arányi MTK 1 perc 32.8 mp. — 100+200+300 m. staféta. 1. MTK 9 perc 11 mp. — 100 m. junior hátúszás. 1. Ruth BAK. — 200 m. olimpiai staféta. 1. MAC 11 perc 23 mp. sw. o. — Vízpoló-mérkőzés. FTC—Cercle de Nation de Bruxelles 3:1 félbeszakítva.

() **Az OTE. atletikai viadala.** Az Óbudai Torpa Egylet tegnap rendezett atletikai viadalának eredményei a következők:

100 m. síkfutás. 1. Szeses József MTK 11.6 mp. — Súlydobás handicap. 1. Litvay Sándor FTC 12 m. 39 cm. — 200 m. ifjúsági síkfutás. II. oszt. 1. Misángyi Ottó FTC 25.4 mp. — 4-szer 200 m. football-stféta. 1. BTC 1 perc 42 mp. — Diszkoszvetés. 1. Nyilassy Károly BTC 40.78 m. — 1500 m. síkfutás. 1. Sebő Pál (Spárta) 4 perc 22.2 mp. — 400 m. síkfutás handicap. 1. Gyurics Vince OTE 18 m. e. 52.4 mp. — Magasugrás handicap. 1. Neuhauser Aladár OTE 181 cm. — 800 m. junior síkfutás. 1. Vidovics Ferenc CsFC 2 perc 13.2 mp. — Távolugrás. 1. Kovács György BEAC 6.55 m. — 200 m. síkfutás handicap. 1. F. Nagy Miklós MAC 24 mp. — 2000 m. síkfutás handicap. 1. Sebő (Spárta) 36 m. e. 6 perc 03 mp. — 200+400+800+1600 m. II. oszt. staféta. 1. MAC.

() **Budapest bajnokságai.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és a Munkás Testedző Egyesület rendezésében került eldöntésre vasárnap délután a Hungária-úti pályán Budapest bajnoksága a magasugrásban, a 400 m. és 800 m. síkfutásban. Három egyesület atlétaia győzött ezekben a számokban: Gáspár MAC., Mezei BEAC. és Marschalko MTK. A további győztesek a következők:

Síkfutás. 1. Rákos Jenő MTK 11.2 mp. — Magasugrás. 1. Gáspár Jenő MAC 186 cm. — 1500 m. 1. Várady Mihály BEAC 5 perc 1 mp. — Távolugrás. 1. Kovács György BEAC 6.92 cm. — 400 m. síkfutás. 1. Mezei Frigyes BEAC 51.2 mp. — Súlydobás. 1. Toldi Sándor FTC 13.05 m. — 600 m. síkfutás. 1. Biák A. Sándor MTE 1 perc 27.4 mp. — 800 m. síkfutás. 1. Marschalko Teofil MTK 2 perc 1 mp. — Diszkoszvetés. 1. Erdős Mátyas MTK 41.22 m. — 800 m. síkfutás. II. oszt. 1. Lovass Antal MAC 2 perc 3.8 mp. — 5000 m. 1. Wohlarik Venczel MTE 17 perc 06.8 mp. — 4-szer 200 m. football-stféta. 1. BEAC. A versenyt hibás pályafelmérés miatt megsemmisítették.

() **A kerékpáros király-díj.** A Máv. Gépgyári Sport Kör rendezésében került eldöntésre tegnap délután nagyszámu közönség előtt a Millenáris-pályán a kerékpáros király-díj, amelyet Vas Antal MTK. nyert meg. A kismotorok versenyében Szöcs (FTC.) győzött Kremsperger (Kistarás) ellen. A tandem versenyben a Szamek—Pirity (FTC.) pár könnyen győzött, míg a lérelőny versenyben Szamek (FTC.) lett az első. A 25 km.-es motorvezetéses főverseny győztese Tóth (Törökvis) lett. A kerékpár polómérkőzésben a FTC. eldöntetlen 1:1-es eredményt tudott elérni a folyton fejlődő MTK. ellen.

() **A soproni lövészverseny.** A soproni országos lövészverseny e hó 17-én este nyert befejezést. A négy napig tartó lövészeten az ország legjobb céllovói mérték össze fegyvereiket s az elért eredményvel nemcsak a lövészek, hanem a Magyar Országos Czellövő Szövetség is meg lehet elégedve. Szemere Miklószé az érdem, hogy hazánkban ujabban annyian foglalkoznak a czellövészettel és ott is különösen a hadi fegyverrel való lövészetel. A soproni országos versenyen különösen a Mannlicher-czellövőt favorizálták. E táblán az első díj 500 korona volt s azt Hammersberg Géza dr. vitte el. Utána a Király-czellövő volt a legkeresettebb, mert ezen öfelsege ötven darab cs. és kir. aranya volt kitűzve első díjjal. E díjat Ternágyó La-

jos dr. vitte el. Ugyancsak ezen a czellövő táblán a honvédelmi m. kir. miniszter díja is szerepelt első díjként, melylövésre s ezt a díjat, egy remek czellövő iróasztalkészletet, Grawátsch Tivadar budapesti lövész-mester nyerte el. Elénken látogatott volt a cserépgalamblövészlet is, amelynek első díját Kankovszky Arthur budapesti lövész nyerte meg. A soproni lövészverseny élén Friedrich Ágoston tiszteletbeli főlövész-mesterekkel, H. Anderkó Ábel lövész-mesterrel és Trinkl István kamarai beltárggal minent elkövettek, hogy a nagyszámu lövészek minél kellemesebben érezzék magukat. Vasárnap délnél három mozsárlövés jelezte az V. országos lövészverseny befejeztét, amely után a lövész-mesterek osztályozására került a sor. Este nyolcz óra-kor ünnepélyes díjkiosztásra gyűltek össze a lövészek a városkúza tanácstermében. A lövészeket és a tanácstermet színtűllig megtöltő közönséget H. Anderkó Ábel főlövész-mester üdvözölte. Örömeinek adott kifejezést, hogy olyan lövészek vettek részt a lövészeten, akik nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is dicsőséget szereztek a magyar névnek.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Kirendelés a csavargó-bírósághoz.** Az igazságügy-miniszter a napokban életbe lépett 1913. évi XXI. törvénycikk, az ugynevezett közveszélyű csavargók megrendszabályozásáról szóló törvény tárgyvaló bírától dr. Stanesics Árpád és dr. Heller Erik büntető írásbírókat rendelte ki. Heller Erik dr.-t most helyezte át az igazságügy-miniszter a nezsideri kir. írásbíróvá, s az áthelyezett bíró a jövő hó elején kezdi meg hivatalos működését új állomáshelyén.

§ **Az Országos Ügyvédjelölt Szövetség** a nyári szünet után holnap, kedden este kilencz óra-kor tartja első rendes választmányi ülését, a Kovács-kávéház emeleti külön helyiségében.

§ **A temesvári jogászyülés.** Az Országos Bírói és Ügyvédi Egyesület, az Országos Ügyvéd-szövetség, a Magyar Jogászegylet és az Ügyvédjelölt Országos Egyesülete ez évi október hó 5-én Temesvárott közös közgyűlést tartanak.

§ **Tíz kém a fogházban.** Krakóhból jelentik: Az itteni törvényszéki fogházban 10 vizsgálati fogoly van, akiket kémkedéssel vádolnak. Valamennyiüket az utóbbi két hónapon belül fogták el, amint az erődítések körül ólálkodtak. A foglyok majdnem mind egyetemi hallgatók és a vizsgálat kiderítette, hogy Oroszország számára kémkedtek.

§ **A kávé kártérítési felelőssége.** Érdekes határozatot hozott a napokban a törvényszék felelősségi tanácsa egy kártérítési ügyből kifolyólag. Nagy Jenő gyáros pünkösdt vasárnapján betért a Newyork kávéházba s felöltözött, mivel a ruhatáros nem volt ott, az asztala mellett álló székre tette. A kabátját ellopott. Miután a kávéház tulajdonosai megtagadták az ellopott kabátért a kártérítést, mert a gyáros nem adta azt a ruhatáros őrizetbe. Nagy Jenő kártérítési pört indított a kabát ára fejében, 100 korona töké és járulékaíránt a írásbíróhoz. A írásbírószék meg is ítélte a 100 koronát, kimondván, hogy a kávé felelősséggel tartozik a helyiségében ellopott kabátokért. Az alperes kávéház-tulajdonosok felelőssége folytán a kir. törvényszék felelősségi tanácsa megváltoztatta a írásbírószék marasztaló ítéletét s a felperes gyárost követelésével elutasította, kimondván azt, hogy a kávé nem tartozik felelősséggel az üzlethelyiségében ellopott kabátokért. Csak abban az esetben tartozik kártérítési kötelezettséggel, ha a vendég a kabátot megőrzés végett átadta neki.

§ **Gyermekgyilkos kereskedő.** Nagyváradról írják: A lapok megírták már, hogy Nagyváradon rejtélyes körülmények között meghalt Grünfeld Zoltán Grünfeld Jenő rőfőkereskedőnek a fia és az ügyvéség vizsgálóbírója elrendelte a halott felboncolását, mert az a gyanu, hogy a fiut az apja verte halálra. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy az elhalt fiu testén több ütéstől eredő sérülés van, a halántékán látszó ütés pedig oly súlyos volt, hogy agyvérőmlenyt és ennek következtében halált idézett elő. A vizsgálat nem tudta megállapítani, hogy ez a halált okozó sérülés botlütéstől származik-e, vagy pedig, amint az apa állítja, a fiu a fenyték elől való menekülésben ütötte meg magát ennyire az asztal sarkában. — Minthogy azonban a sérülés feltétlenül összefüggésben van azzal, hogy Grünfeld a fiát brutálisan elverte, a vizsgálóbíró elrendelte a kereskedő vizsgálati fogságba helyezését. A végzés ellen Grünfeld védője felfolyamodással élt a törvényszék vátánásához.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Ujságkiadó Vállalat

igazgató: ERDŐS ARMAND

KÖZGAZDASÁG

Az Érdek és Iparbank új igazgatói. A Magyar Érdek és Iparbank Részvénytársaság — mint értesülünk — f. hó 25-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek egyetlen tárgya az igazgatóság kiegészítése. A báró Ghillány Imre lemondásával megüresedett igazgatósági tagságot gróf Scönborn-Buchheim Ervinnel töltik be, akit egyidejűleg alelnöknek is megválasztanak. Új igazgatósági tag lesz továbbá Sonnenberg Imre, a Schencker V. és Társa cég budapesti főnöke is.

A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam előadásai. A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam hallgatói, akik tegnap este tértek vissza három napos kirándulásukról, melyen az Alföld kereskedelmi kulturáját tanulmányozták, ma reggel újra összegyűltek a Vas-utcai felsőkereskedelmi iskolában, a további előadások hallgatására. Az előadások megkezdése előtt dr. Schack Béla főigazgató a király nyolczvanharmadik születése napja alkalmából néhány frappans szóval jellemezte ősz királyunkat, akiről a külföldieknek is tudniok kell, hogy csak az ő békeszeretetének köszönhető, hogy a harci zaj, mely annyi áldozatba került, elcsitul. Felhívására a külföldiek háromszori felállással és háromszori éljen kiáltással üdvözölték a királyt. Ezután dr. Malý Ferenc műszaki tanácsos a magyar ipart és kézműipart jellemezte általánosságban. Előadásában kifejtette, hogy az ország ércz, fém és fagazdasága nagyon sok iparágak keletkezését segíti elő. A kihasználatlan vízi erők és legújabbban a földgáz ugyancsak sok kémiai és elektrotechnikai iparágak alapjait vetik meg. Az állam iparfejlesztési akcióját ismertette ezután. Utána Farkas Ferenc Máv. főfelügyelő a magyar malomipart ismertette. Az előadás a magyar buza kitűnő tulajdonainak ismertetése után, főbb vonásaiban tárgyalta a magyar malomok fejlett őrlési eljárását. A harmadik előadást Edvi-Ilés Aladár miniszteri osztálytanácsos tartotta német nyelven. „Magyarország vasiparáról”. Magyarország bányászati és kohó-ipara termelésének értéke 1870-től 1909-ig harmincznégy millióról százötvenkétfélmillióra emelkedett. Kifejtette, hogy vasiparunk jövőjét veszélyezteti az, hogy kevés kőszén található kőszénünk van és legfeljebb hetven évre elégséges vasércz készlettel rendelkezünk. A nagy tetszéssel fogadott előadások után az iskola negyedik emeletén érdekes kiállítást nyitott meg ünnepélyesen dr. Schack Béla főigazgató. A Magyar Kereskedelmi szakoktatás múltját szemléltetően művelésének megbízásából Zilahi György tanár, az egyesület főtitkára régi és újabb tankönyvekből és iskolai dolgozatokból kiállítást rendezett, mely a kereskedelmi szakoktatás múltját szemléltetően mutatja be. A kereskedelmi szakmába vágó könyvek szakonként vannak csoportosítva, bár szakoktatásunk alig hatvanéves, de szakirodalmunk másfél-százados multra tekinthet vissza. Magyarországon az első kereskedelmi irányú iskolát Bibankó olasz származásu tanár alapította 1857-ben. Később az iskolát Hampel József, a nemrégiben elhunyt múzeum igazgató vezette. Ennek az iskolának utódja voltaképpen a mai budapesti kereskedelmi akadémiáig. Az első latin nyelvű könyvviteltant Magyarországon Königsacker irta 1879-ben, ki a Mária Terézia által alapított szenczi földműves-iskola tanára volt. Érdekes darab a kiállítás nagy munkával összehalmozott anyagában Fogarassy Jánosnak, a kiváló nyelvésznek ipartanodák számára írt könyvviteltant és Berzeviczy Gergelynek, a híres közgazdász-nak, aki szellemben első hírnöke volt gróf Széchenyi Istvánnak, több ilyen tárgyú könyve. A kiállítás második része a felsőkereskedelmi iskolákban készült írásbeli dolgozatokat mutatja be. A figyelemre méltó dolgozatok bemutatják azt, hogy a szakiskolákban milyen nagy súlyt helyeznek mindig a dolgozatok pedáns tisztá és rendes kiállítására. Ma délután 2 óra-kor a tanfolyam résztvevői a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság által felajánlott külön hajón Visegrádra rándultak ki, ahol a szervező bizottság látja őket vendégül. A kirándulásról este fél 10 óra-kor tértek vissza, a Dunáról gyönyörködtek a kivilágított Budapest pompájában.

Új német birodalmi kölcsön? Berlinből jelentik: Ma a tőzsdén azt híresztelték, hogy új német birodalmi kölcsön kerül kibocsátásra. Ezek a hírek lehangoló hatással voltak a piacra, de az irányzat megszilárdult később, mikor az új emissió híreiről illetékes helyről megzáfolták.

Az albán kereskedelem a háboru után. Skutari kereskedelme sokat veszít az által, hogy Tuzi, Plava és Gusinje városok, melyek eddig Skutariiban fedezték a szükségleteiket, ezt nem tehetik, mert Montenegró az Albániából oda importált áruk után 100 százalékos vámost szed. Skutari közvetlen vidéke a háboru alatt sokat szenvedett

és így a lakosság vásárlóképesége erősen csökkent. Durazzo és Valona azonban nyertek az új helyzet folytán Monasztir rovására. Vidékük népét a háború megkímélte, a tengeri-termés ott kitünő. Valószínűnek tartják, hogy Elbasszán lesz a főváros. Az albánok kezdenek európai ruhákat viselni és lakásaikat európai módra berendezni, úgy hogy a készruha- és butorbehozatal szemlátomást emelkedik. Skutariban a lakosság kezd vendéglőbe és kávéházba járni.

Adóeltérő két szeszgyárban. A kolozsvári pénzügyvizsgálóhoz följelentést adtak be Cell Frigyes és Fiai ottani szeszgyáros cég ellen. A névtelen följelentő azt a vádat emeli a cég ellen, hogy nyolcz éven keresztül rendszeresen üzött adóeltérővel a kincstárt 270.000 koronával megakasztotta. Papp Antal pénzügyvizsgáló nvomban megindította a vizsgálatot, kihallgatta a cég tisztviselőit s az üzleti könyveket felülvizsgálta végett a pénzügyvizsgálóhoz vitette. — A vizsgálat gyors lebonyolítását gátolja az a körülmény, hogy több olyan könyv hiányzik, amely ebben az ügyben döntő bizonyítékokat szolgáltatathatna. A cég erre vonatkozólag azt a felvilágosítást adta, hogy a szóban forgó könyveket a cég egyik már elhunyt tisztviselője elrejtette. A pénzügyvizsgáló vizsgálatalával párhuzamosan a városi jövedéki hivatal is megindította az eljárást a szeszkereskedők ellen. Ugyancsak nagyszabású szeszadó visszaélési ügyben nvomoz a pozsonyi pénzügyvizsgálóság is. Fuchs Gyula Dunaszerdahely melletti pusztanvedei földbirtokos szeszgyára az államtól évi 1300 hl. szeszkontingenst élvez, ami tudvalevően azt jelenti, hogy évente ezt a mennyiséget kedvezményes adóttel mellett termelheti. Most Fuchsnak egyik volt alkalmazottja bő adatokkal és bizonyítékokkal felszerelt feljelentést adott be, amelyben kimutatja, hogy a szeszgyár évente a megengedett 1300 hektoliternél jelentékenyen többet termelt és hozott forgalomba. Fuchs Gyula, a megve egyik legjobb gazdája aki egyébiránt a kormánypártnak mindenkor buzgó kortese volt, akinek azonban ez nem az első esete, amennyiben csak nemrég itélték el tejhamisításért nagyobb pénzbüntetésre. Állítólag az elítelt szeszadó 60.000 koronára rug és természetes, hogy a várható bírság ennek az összegnek többszöröse. Fuchs azzal védekezik, hogy a visszaélésekről nem tudott, hanem hogy azokat az alkalmazottjai az ő tudta nélkül követték el.

A fogyasztási szövetkezetek és a kereskedelmi nevelés. A fogyasztási szövetkezeteknek egyik legnagyobb haszna abban nyilvánkozik meg Magyarországon, hogy a kereskedelmi pályát a magyar társadalomnak olyan rétegeivel is megkedveltették, amelyeket eddig a kereskedői foglalkozásra alkalmatlannak találtak. Készségre nem vonható bizonyítékot nyújtanak erre azok a statisztikai adatok, amelyeket a fogyasztási szövetkezetek központja, a „Hangya” állított össze a kötetlenségbe tartozó 1200-nál több fogyasztási szövetkezet boltkezelőiről. Ezen adatok szerint a szövetkezetli boltkezelők között volt földműves 686, tanult kereskedő 243, iparos 222, nyugdíjas tisztviselő 32 és nyugalmazott tanító 7. Volt a boltkezelők között 33 nő is.

A záróra és a fűszerkereskedők. A fűszerkereskedők országos nagygyűlésének végrehajtóbizottsága a záróatórvény tárgyában maróthi Fürst Bertalan elnöklése mellett az OMKE-ben gyűlést tartott. Dr. Halasi Béla ismertette a törvény végrehajtása körül elkövetett hibákat és mulasztásokat, amelyek a versenyviszonyokat az élelmiszerkereskedők részére a törvény alapon dolata ellenére egyenlőtlenekké teszik. Több felhívás után az elnök indítványára elhatározta a

végrehajtó-bizottság, hogy a záróatórvény helyes értelmezése és végrehajtása érdekében sürgősen a főváros tanácsához és a rendőrfőkapitányhoz fordul, a törvény szükségesnek mutakozó revíziója tekintetében pedig a közel jövőben össze fogja hívni a fűszerkereskedők nagygyűlését.

Forgalmi hírek. Az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy a változott egészségügyi hatósági intézkedések folytán a postahajójáratok az alsó Dunán a további intézkedésig a következő menetrend szerint tartanak fenn: a) román belforgalom: hetenkint egyszer Turn-Szeverin és Galacz között. Indulás Turn-Szeverinből minden szerdán este 6 órakor és Galaczról minden szombaton délután 2 órakor; b) bolgár belforgalom: hetenkint kétszer Widdin és Rústuk között. Indulás Widdinből minden kedden és pénteken éjjel 12.55 órakor, és Rústukból minden szerdán és vasárnap délután 1 órakor. Egyebekben ezen járatokra vonatkozólag a további intézkedésig az esetenként kiadott helyi hirdetések mérvadóak. — A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1908. évi augusztus hó 1-től érvényes 1. füzethez folyó évi szeptember hó 1-től való érvényvel III. pótlék jelenik meg. Ez a pótlék — amely a földijszabás némi módosítását és kiegészítését tartalmazza — az igazgatóságnál 10 filléért kapható. — Továbbá közhírré teszi, hogy Ófutam állomást az összforgalom számára folyó hó 19-ével ismét megnyitja.

Nem lehet Romániába exportálni. A román kormány újabb intézkedése következtében Romániába nemcsak tej- és tejtermékek nem küldhetők, hanem nem küldhető Magyarországból eredő semmiféle élelmiszer, zöldség és friss gyümölcs sem

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, augusztus 18. A készáruüzletben ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok kissé tartózkodók voltak, mivel azonban az eladók nem voltak túlkövetelők, igen élénk forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán elkelt mintegy 50.000 q buza, a szombati árnál 5 fillérral drágábban. — A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.82 és fél korona 74 kilós dunai ó-buzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs tiz fillérral drágább, a zab tartott az árpa változatlan, a tengeri öt fillérral drágább. Forgalomba került 33.000 q rozs 8.45—8.57 és fél koronás áron, 800 q zab 8.65—8.80 koronás áron, 1000 q árpa 7.70—7.75 koronás áron és 400 q tengeri 8.47—8.50 koronás áron. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó két napon belül 39.298 q buza érkezett Budapestre, 38.693 q liszt és 3170 q korpa szállított el. — A határidőpiacon az utolsó esőzések daczára csendes és a szombati zárlat jegyzéseivel indult meg az üzlet. A forgalom folyamán arra a hírre, hogy Prágában ma is esett az eső, egyszerre igen élénk vételkedv támadt, minek folytán a kezdetben néhány fillérral legyöngült jegyzések igen gyors tempóban lényegesen emelkedtek. Később nvereségi realizálásokra gyöngült az irányzat, mire aztán a mai árjavulások majdnem teljesen elenyésztek. A déli tőzsdén nyugodt hangulat mellett, az árfolyamok alig változtak. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza, az áprilisi buza és az októberi rozs csupán 1—1 fillérral, az októberi zab 2 fillérral, az augusztusi tengeri szintén 2 fillérral iavult, az új-tengeri pedig 2 fillérral gyöngült.

A készárupiacon elkelt:

Buza, Pestvidéki: 250 q 80 k 23.10 K, 100 q 80 k 23.25 K, 1200 q 79 k 23.30 K, 500 q 79 k 23.30 K, 150 q 79 k 23.30 K, 220 q 77.5 k 22.80 K, 1325 q 76 k 22.25 K (ó buza), 130 q 76.5 k 22.70 K, Tiszavidéki: 500 q 79 k 23.— K, 200 q 79 k 23.40 K, 600 q 79 k 23.85 K, 700 q 79 k 23.35 K, 1000 q 78.5 k 23.70 K, 300 q 77 k 22.90 K. Kalocsai: 860 q 77 k 22.70 K. Felsőmagyarországi: 120 q 78 k 23.20 K, 100 q 77 k 23.15 K, 200 q 79 k 23.— K. Fejérmegyei: 500 q 79.5 k 23.20 K, 200 q 77 k 22.60 K, 1500 q 77.5 k 22.90 K, 400 q 78.5 k 23.10 K, 700 q 78.5 k 23.— K. Dunai: 1600 q 74 k 21.65 K. Bánsági: 1000 q 78 k 22.40 K. Dunavecsei: 3000 q 78 k 23.25 K. Bácskai: 4450 q 78 k 23.20 K. Rozs: 300 q 16.90 K, 100 q 16.90 K, 600 q 16.95 K pp., 200 q 16.90 K pp., 1000 q 17.— K pp. Zab: 100 q 17.50 K, 100 q 17.60 K kp., 300 q 16.60 K pp., 200 q 16.30 K pp., sárga. Árpa: 500 q 15.50 K, 500 q 15.40 K pp. — Tengeri magyar: 300 q 17.— K, 100 q 16.95 K wagonba.

A határidőpiacon kötetelt délelőtt:

Buza április 11.90—96—12.07—11.99—12.02—12.00, Buza október 11.48—49—44—57—48—50—49, Rozs április 9.40—39—55—49, Rozs október 8.90—9.04—8.92—94—93, Zab április 8.67—86—74—65, Zab október 8.28—43—32—31, Tengeri május 7.64—65—61—71—62, Tengeri augusztus 8.34—33—41—33.

Zárlat 1 órakor:

Buza április 12.00—01, Buza október 11.49—50, Rozs október 8.93—94, Zab október 8.31—32, Tengeri május 7.62—63, Tengeri augusztus 8.33—34.

Értéktőzsde

Budapest, augusztus 18. A külpolitikai helyzet kedvezőtlen alakulása megteremtette ma a teljes üzletesödnet a börzén. A spekulánsok attól tartanak, hogy Törökország magatartását a nagyhatalmak fegyveres beavatkozással fogják ellensúlyozni és ezért jónak látta a hausse pozícióját lebonyolítani. A bécsi piac magatartása sem volt kielégítő, ami az árfolyamokban kisebb hanyatlást eredményezett. A forgalom mindvégig mérsékelt maradt és az árhullámzás is igen csekély volt. A készárupiacon az Adria- és Salgó-részvényeket keresetek néhány koronával magasabb áron. Az Adria emelkedését az alapitőke és a szubvenziója felemelésével hozták kapcsolatba. A koronajáradék a pénzpiac kedvezőtlen hírére szintén lanyha volt. Délben újabb ösztönző momentumok hiányában tartott volt az irányzat. A berlini jelentés is változatlan árat hozott, nálunk azonban forgalom hiányában az árfolyamok lemorzsolódtak. A készárupiacon a Temesvári szesz árcsökkenése keltett némi feltűnést. A zárlat igen esőndes volt.

Az előtőzsdén kötetelt: Magyar hitel 822.50—823, Magyar bank 547.80—549, Leszámitoló 517—518, Rima 707—707.50, Adria 576—580, Közúti vasut 633—634, Déli vasut 129.50—130, Államvasut 706, Salgó 768—771, Temesvári szesz 555.

A déli tőzsdén kötetelt: Magyar hitel 822—823, Per kor. 81.80, Magyar bank 547.25—545.50, Leszámitoló 515—515.50, Rima 707—708.25, Közúti vasut 632.50—633.50, Városi villamos 354.50—355, Hazai sorsjegy 4150, Viktória 1515, Esztergom-szászvári 405, Általános közzénb. 454—455, Salgó 769, Franklin 590.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 625, Magyar hitel 822.25, Leszámitoló 515, Jelzálog 421, Rima 707.50, Államvasut 706, Városi villamos 354.50, Közúti vasut 632.50, Magyar bank 548.

Bécs, augusztus 18. A mai tőzsdén a spekuláció rezerváltan viselkedett a török előnyomulások hírére és ennek megfelelően a forgalom megint igen lanyha volt. A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg. Zárlat változatlan, üzletelen.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Színházak heti műsora:

Aug.	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vár-színház	Vig-színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Főv. Nyári Színház	Uránia
					Gyerünk csak!	Janos vitez	Sarga lilom	Nulla ur	Leanyvasar	Mesés India
20	Szerda delután	—	—	A tolvaj	Gyerünk csak!	Buksi	A farkas	Az éjjeli ügyvéd	Kozáklakodalom	Napoleon
21	Csütörtök este	—	—	—	Gyerünk csak!	Buksi	A kék madár	Nulla ur	A kis cukros	Az orosz-japán háború
22	Péntek delután	—	—	A teleion	Gyerünk csak!	Buksi	A farkas	Az éjjeli ügyvéd	Masamód	A mozi
23	Szombat delután	—	—	Támlászek 10. sz.	Gyerünk csak!	Buksi	Marion vétke	Nulla ur	A urotstot	—
24	Vasárnap este	—	—	Támlászek 10. sz.	Gyerünk csak!	Buksi	Marion vétke	Nulla ur	A cigánybáró	Dollarkirályzó

SZÍNHÁZAK:

Budapest, kedd, 1913 augusztus 19.

Népopera

Este 8 óraker.
Gyerünk csak

Látványos revü 7 képhón. Irta: Dr. Béldi Izor és Mórei Adolf. A zenészműveket: Zerkovits Béla és Barna Izsó szerelte.

Személyek:

Braun Lipót fiákosos Horthy S.
Nelli a leánya Faludi B.
Szaniszló Ujvári Lajos
Adám detektív Póhár Arthur
Doli, újságíró Marosffy L.
Pancv Danasoff, Csolnaki
Zsuzsika a felesége Vörös Ily
Jóska, a szobapincér Pázmán F.
Egy hercegnő Földes Irén

Magyar Színház

Este 8 óraker
A kék madár

Mesejáték 5 felvonásban, 9 képhón. Irta: Maeterlinck Maurice. Fordította Adorján Andor. Zenéjét szerelte: Nador Mihály.

Személyek:

Myltyl Taksonyi P.
Myltyl Lakos Edith
Berlingotné szomszédné Forray R.
Tyl apó Dobi
Tyl anyó Tárnoky G.
Berlingotné unokája Jegesi Rózi

Budapesti Színház

Este 8 óraker
Nulla úr

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Gavault Pál és Monzy Leon. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:

Castel Pomery herceg Kornay R.
Lucien Turányi L.
Bourdine M. Frankó
Jonquille, doktor Sarkady A.
Georgette Feld Irén
Boulard Tanay Fr.
Farabonille Szathmáry I.
Bouillon Kiss Miklós
Bourdin Székely K.
Pomme, detektív Vásárhelyi P.

Fővárosi Nyári Színház

Este 1/2 8 óraker

Kozáklakodalom

Operette 3 felvonásban. Irta: Orbán Dező és Tábori Emil. Zenéjét szerelte Turry Poregrin.

Személyek:

Mirza Khán Bajnari, Jantos Bálint Béla
Gr. Stawlanoff Cseh Iván
Okareff, kadet Kovács V.
Hajbakuk, kozák Tábori Emil
Babakaj, paraszt Szigethy A.
Sluga, felesége Ligethyé
Leila, leányuk Bartók Etel
Szaflána, játszótárs Haller Irma
Mandula L. Mihályfi
Igrures, dalnok Vajda Alfréd

Vígyszínház

Este 8 óraker.
Az ördög

Vígjáték 8 felvonásban. Irta: Molnár Ferencz.

Személyek:

László Szerényi
Jolán, a felesége Varsányi I.
Az ördög Hegedüs
János Hegedüs
Elza Stella
Komlóssy L.
Selyem Czinka Hegedüs
András Gyöző
Christenné Rónaszékiné
Pálné Kürthi S.

Király Színház

Este 8 óraker.
Buki

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Curt Kraatz és Joan Kroon. Fordította: Harsányi Zolt. Zenéjét szerelte: Jean Gilbert.

Személyek:

Villányi, földesúr Boross
Laura, a felesége Gerő Ida
Ella Lonczai Annie
Ella Soós Margit
Lili Lábás Juci
Sári Fényes Anna
Szabolcs, Ella ura Baskó
Párkás Pista Latabár
Black Király
Poris Krasznai
Sármarozay Károly
Stroblinsky Erdős
Mikoláné, Pista anyja Erdei Berta
Maris, cseléd Saáry Rózi

Uránia Színház

Este 8 óraker

A francia forradalom

Irta: Pékár Gyula.

Royal - Orfeum

VII., Erzsébet-körút 31.

Minden este 8 óraker legelső-rangú színházi és variété-előadás.

Honeymoon-Express a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció. The Sidiyas; The Australian Mc. Leans; The Vinettes; Marg. Ismay & Girls; Good & Good; Nagy Endre mozija; Váratlan látogatás, irta: S. Basset és M. Hennequin. Don Quijotte Fritz Grünbaum és Richard Heuberger operettje. Az esőkönyeg, Georges Renaud bohósága. K. Solti Hermin új nótákkal. Virágh Jenő mint tanagrás ember és a többi attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárutató helyeken válthatók.

ROYAL ORFEUM

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 óraker a szenzációs évadnyitó műsor!!

HONEYMOON-EXPRESS

a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció és a többi Budapesten sohasem látott pompás új attrakció!

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárutató helyeken válthatók.

Az Én Ujságom

Singer és Wolfner
Andrássy-ut 16. sz.

előfizetési ára:
Negyedévre K 2.50
Félévre ... K 5.—
Égész évre K 10.—

ROYAL SÖRKABARE

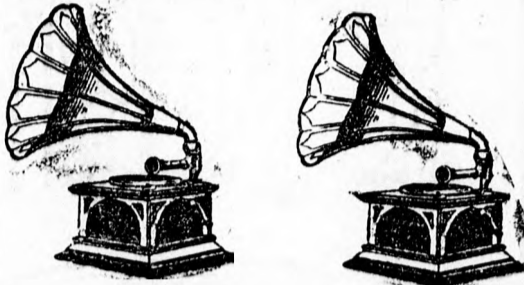
VII., Erzsébet-körút 31. szám

Ma és minden este pont éjfélkor a fényes megnyitó műsor.

A műsor szerzője: **NAGY ENDRE!**

Fellépnek: Mezei Ilona, Viola Géza, Jolly Margit, Sajó, Bársony, Tihanyi, Dezsőfy, Arnyai, Gyentis, Rónai, Abonyi Irén, Ferenczy Ilona, Fodor Vilma, Marc Higgins & Partner, The four Marguerites, Maud Hobins, Mlle Juliette Carmen-citta Rollé stb. stb. — Belépődíj 1 korona. — Meleg konyha és frissen csapolt sör. Virágárusítás nincsen. — Éjjelután 1 órától kezdve belépődíj nélkül: táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

Megoldva a kérdés!

Bármely beszélőgépen Pathéfon-lemez játszható, mely tudvaleg a legjobb lemez, nem kopik, nem kell tü.

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal Pathéfon-lemez játszható.

Ujdonság: Beszélőgép, 2 hangdoboz. — 1 Pathé hangdoboz 10 drb két-oldalú lemezzel 70 korona

kizárólag
REMÉNYI MIHÁLY
elsőrangú hangszertelepén
Budapest, Király-u. 58.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzéket.

Nagy tölcseres grammophon
10 drb lemezzel 40 korona.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

Hans Hauser Great Roland

és 19 egyéb attrakció. — Kezdeté 8 óraker.

PAVILLON MASCOTTE

Klemchen o Luise Prinz Péter, a beszélő kandur stb. stb. — Kezdeté 1/2 11 óraker.

Steinhardt Mulató

RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Teljesen átalakítva és pompás új szellőztetővel ellátva. Augusztus 18-ától esténként a fényes megnyitó műsor. Kezdeté pont 1/2 9 óraker.

9 óraker **Egyszer egy esztendőben**
11 óraker **Paradicsom ágyak**
Ujdonság! Ujdonság!

A bohózatokat írta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt. Közben Steinhardt és Hunyadi új szülő műsorral, elsőrendű külföldi számok.

Éjjelután Cabaret, tánc, cigányzene reggelig. Kifűző konyha és italok. Olcsó árak.

Jegyek: 10—1-ig, 3—6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Angol Park

Családi mulatóhely.

Legjobb mulatság
koszt zene

Belépés 20 fillér.

2 1/2 MILLIÓ

kor. évi nyereségre játszik, ha vásárol nálunk

Magyar Jelzálog Hitelbank

sorsjegy még 47 évig játszik
Húzások: augusztus 25, december 27 és április 25-én.

ÉVI NYEREMÉNYEK:

1 főnyeremény ... 1 millió K
1 > ... 500.000 K
1 > ... 300.000 K
1 > ... 100.000 K
1 > ... 50.000 K
1 > ... 30.000 K
8 nyer. & 10.000 ... 30.000 K
És még 668 nyeremény 5000 koronától lefelé.

Minden Jelzálog sorsjegy az összes húzásokon részt vesz, akár kiolt már húzva, akár nem és olyan sorsjegy, melyre egy előbbi húzáson már esett nyeremény, a későbbi húzásokon is még mindig nyerhet.

300.000 és 50.000 koronát nyertek már nálunk részletfizetésre vett sorsjegyekkel.

48 havi 5 kor. 60 fill. részletfizetésre

1 drb Magyar Jelzáloghitelbank sorsjegyet,
1 drb Józsvi sorsjegyet,
1 drb Bazilika sorsjegyet,
1 drb Erzsébet királyné sorsjegyet.

Mind a négy sorsjegyet együttvéve havi 5 kor. 60 fill. fizetendő 48 hónapon át. Küldjön be postautalványon 5 kor. 60 fill. mint első részletet, melynek vétele után megkapja a sorsjegyek számával ellátott részleteket, melyek azonnali játékjogot

biztosítanak. Már az első részlet befizetése után minden a sorsjegyekre esett nyeremény az Ön tulajdonát képezi. Az utolsó részlet megfizetése után megkapja az eredeti sorsjegyeket, melyek bárhol eladhatók, vagy elzálogosíthatók.

Évente 10 húzás, 2 1/2 millió korona össznyereménnyel.
Húzások: augusztus 25-én és szeptember 1-én

Minden sorsjeggynek legalább egyszer ki kell húzatnia. Részletes nyeresémtárvet és a húzások után sorolái jegyzéket minden megrendelő kap.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

BUDAPEST, V. KER., SZABADSÁG-TÉR 3. SZÁM.

INGYEN

nyújtunk a harmadik részletet annak, aki az első kettőt egyszerre küldi be.

Nagyobb csoport: 48 havi 11 (tizenegy) K részletfizetésre

1 drb Konvertált jelzálog sorsjegy
1 drb Józsvi sorsjegy
1 drb Olasz vörös kereszt sorsjegy
1 drb Pesti Hazai sorsjegy
1 drb Bazilika sorsjegy
1 drb Erzsébet királyné sorsjegy

Mind a 6 sorsjegyet együttvéve 11 K-t fizet 48 hónapon át. Évente 20 húzás

Főnyeremény: 1 millió korona. Évi össznyeremény: 4 millió korona

**American
Shoe
Company
Limited**
Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi
amerikai cipő-
különlegességek
kizárólagos elárúsítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST
IV. Kigyb-tér 1. (királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körut 42.
DEBRECZEN
Piac-utca 44.
ZAGREB
Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

**Mendelovits
Adolf**
asztalos-mester

TELEFON
JÓZSEF
949

Czímre
vigyáznl
tessék!!

Román-stilű ebédlő, leg-
jobb kivitelű hálószoba
és uriszoba olcsó ár-
ban eladó. — Ugyanott
konyha és előszoba butor

Budapest VIII. Népszínház-u. 25.

cégemet,

ha
iskola-ruhákra

van szüksége!

NEUMANN M. csász. és kir. udvari
és kamarai szállító
férfi-, fiu- és leányka-ruhatelepe
Budapest, IV., Múzeum-körut 3.

Hékok: Arad, Belgrád, Brassó, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Linz, Miskolcz, Nagyvárád, Pécs, Pozsony, Sofia, Szeged, Temesvár, Zágráb. **Kérjen árjegyzékét.**

Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ

Budapest, VII.
Dohány-utca 37
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű
elvárnolásokot, szállít-
ásokat valamint pod-
gyászifvarozást

**MARGIT GYOGY-
FORRÁS**

(Bereg megye.)

a gyomor, belek, hughólyag különösen a
légzőszervek hurutos bántalmainál igen
jó hatású még akkor is, ha **VÉRZÉSEK**
esete forog fenn.

Megrendelhető: **Édeskuty L.**-nél Budapesten és a for-
rás kezelőszéknél Munkács.

+ Soványság +

Az egyedüli ered-
ménytől kísért házi-
szer a dr. William
Hartly tanár ameri-
kai erőtáp-pora. Sová-
nyak tartós, szép telt
estidomokat nyerne.
— **Hölgyek remek
keblét. Hat hét alatt
20 kiló gyarpodásért
jótállást. Vészeségny-
ség, gyengeség, ideges-
ség ellen és gyomor-
bajosoknak nélkülöz-
hetetlen tápszer. Ki-
üntetve: Chicagó,
Berlin, London, Ham-
burgban. Köszönő le-
velek minden orszá-
ból. Dobozonkint 1
frt. 10 kr. Használati
utasítással. Főraktár
Balázs Károly E. dro-
gueria VII., Damja-
nich-utca 33. Telefon
József 28-29.**

A magas Kormánytól több ezer katonai fegyvert vettünk át, ennél fogva ezen
kötő fegyvereket rendkívül előnyös árban szállíthatjuk, és pedig:
Egyszerre 8 golyóra tölthetők, a legjobb ismétlő vadászfegyverek.

Kropatschek fegyverek:

- 1 drb teljesen jó, Kropatschek
csendőrségi fegyver ... 20.—
- 1 „ szebb Kropatschek csend-
őrségi fegyver ... 25.—
- 1 „ ideális szép Kropatschek
csendőrségi fegyver ... 30.—
- 1 „ Kropatschek szurony ... 1.—
- 1 „ fegyverszij ... 1.—
- 1 „ szélesebb és jobb ... 2.—
- 1 „ derékszij táskával ... 3.—
- 1 „ tölténytáska ... 3.—
- 1 „ élesztőtény ... 10.—
- 1 „ vak-töltény ... 10.—
- 1 „ csavarhúzó, nyéllel ... 40.—
- 1 „ töltrővas fegyvertisztításhoz ... 20.—

Ezen fegyverek hatóságoknak, rendőrségnek, erdészeknek, mező- és erdőőrök-
nek, vadászoknak és magánosoknak nagyon ajánlhatók, szobadisznek is
nagyon alkalmasak. — Az összes fegyverek tiszták, rozsdamentesek, katonai
puskaművesek által kipróbáltak. — Fegyverárjegyzékünket kívánatra bér-
mentve küldjük.

Tiller Mór és Társa Budapest, Váci-utca 35.

**Kitűnő egyenruhák
Elegáns polgári ruhák
Legszebb libériák**

Revolverek:

- 1 drb 7 mm jó központi revolver 5.— 6.— 7.—
- 1 „ 9 „ „ „ 8.— 9.— 10.—
- 1 „ 12 „ „ „ 10.— 11.— 12.—
- 1 „ revolvertek borból . . . 3.— 4.— 5.—
- 25 „ töltény . . . 1.50 1.75 2.—

**Az összes fegyveralkatrészeket
legolcsóbban szállítjuk.**

**Viszonteladók nagy árenged-
ményben részülnek.**

os. és királyi udvari egyenruha szállítók

Wagner Manó Tan- és nevelő- intézete

Rákospalotán (Budapest mellett)

Nyolc osztályu főgimnázium nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal. Nyilvános polgári fiúiskola; Lelkiismeretes felügyelet. Alapos oktatás. Jó ellátás. Kétféle tanterv. Alapvető ismételtanítás. Nagy árnyas kert és játszótér. A tanulók lehetnek bennlakók és félkiosztosok. Kívánságra ismertetőt küld az igazgatóság Rákospalota (vasuti állomás, posta, távirat, telefon).

Zálogezedulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Kitünő szer mindenfélé GYOMOR

bajok és emésztési zavarok ellen a stomoxygén. Ha aranyere van, ha a gyomor igen sok savat választ, ha szélszorulásban, fejfájásban, szívdobogásban, hát- és májfájdalomban szenved, ha ideges, ha gyengének és levertnek érezi magát és nincsen étvágya, akkor szerezzen be a legközelebbi gyógyszerertárból azonnal stomoxygént. A felsorolt bajok igazán legnagyobb része a bél fertőzésre vezethető vissza és a stomoxygén minden ilyen esetben kitünően bevált. Ezen készítmény élelmet fejleszt a gyomorban, mely megöli a bacillusokat, tisztítja a gyomort, elevenítően és erősítően hat. Egy próba meg fogja győzni Önt a szer kitünő voltáról. Kapható a legtöbb gyógyszerertárban vagy az Ausztria Magyarország számára való főraktárban: Török Józsefnél, Bpest, Király-u. 12.

Az egész világot uráló eredeti The Champion

kerékpárokat dupla haragcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári árakon havi 10 és 15 koronás részletre adjuk és

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: VI., Andrássy-út 55. Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Díszárjegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.
Mint hogy a **Helikal Premier** kerékpárokkal az utolsó két évben majd nap-nap után rendkívül sok kellemetlenségünk volt, kénytelenek voltunk a kerékpár forgalombahozatalát beszüntetni. Dívatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal Premier kerékpárok 120 korona.

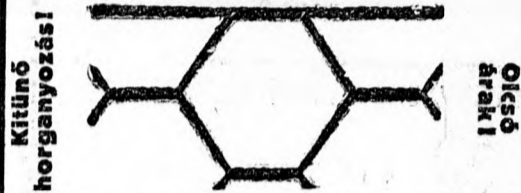
Császárfürdő

BUDAPESTEN.
Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü radioaktív gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes izsápagy, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvízfürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektus ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Hutter és Schrantz R.T.

szitaáru- és nemez-posztógyárak
magyarországi telepe
Budapest, X. Gyömrői-ut 80/36.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonatait

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmányt! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges borganyozott drótból készülnek.) — Tuskés huzalok, sima huzalok, kettőshégyű szegek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártatnak:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, előnyös árak mellett. Költségvetések és tervezetek díjtalanul

GUMMI

halhólyag

valódi francia és angol gyártmány, tucatankint 2., 4, 6, 8., 10., 12., és 14. K. s tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűtemény

12 darab különféle faom óvszer 4 K.

NAKIRA

tűz védett valódi indiai paragummi fél-különlegesség tucatja 12.- kor. 3 tucatnál 20% engedmény.

Uterus-Spray

nálkülönlegesség 14.- korona. Pess. Öcsög. orvosi részletekre 5-10 koronáig. Bidet vasalványon 10. Irrigátor 3.- korona és fele.

Részesen, ábrás árjegyzéket ingyen, bérmentve és díjtalanul küld.

Magyar Orvosi Műszertár,

Budapest, VII., ker., Főúti-út 32. (A Rókus-kórházal szemben.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1913. évi augusztus 18-án.

	Mai záró árfolyam		%	Mai záró árfolyam			Mai záró árfolyam			Mai záró árfolyam	
	PéNZ	ÁRU		PéNZ	ÁRU		PéNZ	ÁRU		PéNZ	ÁRU
Allamodóság.											
a) Magyar államodóság.											
M. kir. állami penztárj. adom. 4 1/2	9920	9989									
Magyar aranyárjardék	12775	10826									
Magyar kor. ért. jár. adom.	7275	7325									
Magyar kor. ért. jár. adom.	8175	8215									
Államk. vkapu célj. ar. adom. 3	6850	7050									
1870. évi ny.-hőlcson 100 frtos	220	230									
Horvát-Szlavon kárt. kötvény 4 1/2	96	97									
Magyar földtöherm. kötvény 4	8175	8275									
Horvát-Szlavon földtöherm. k. 4	83	84									
Tiszai és szegedi nyer. köles. 4	144	150									
b) Osztrák államodóság.											
Aranyárj. adom. ar. frtban	10875	10925									
Koronázott járjadék	8250	83									
All. soraj. 1860. é. 500 frt é.	160	163									
All. soraj. 1860. é. 100 frt é.	225	228									
All. soraj. 1864. é. 100 frt é.	330	340									
All. soraj. 1864. é. 50 frt é.	330	340									
Más kölcsonök.											
Bosnyák-Herceg. orsz. kölcson	82	83									
Bosnyák-Herceg. o. v. k.	90	91									
Budapest sz. f. v. 1837. kölcson 4	80	81									
Budapest sz. f. v. 1903. kölcson 4	80	81									
Orosz államkölcson 1906. é.	10250	103									
Temes-Bégavölgyi kölcson	83	84									
Záloglevélek és kölcsonök.											
Budapesti intéz. kibocsátásai.											
Belvárosi takarékpénztár r. t.	93	94									
Bpesti tákp. s orsz. zálogk.	9750	9850									
Egyes. bpesti f. v. takarékp.	9050	9150									
Egyes. bpesti f. v. takarékp.	82	82									
Hazai bank r. t. kötvénye	90	91									
Kisbirt. orsz. földh. 50 1/2 é.	96	97									
Kisbirt. orsz. földh. 50 1/2 é.	88	89									
M. agrár. és jár.-b. szőlők	9450	9550									
M. agrár. és jár.-b. jár.-j.	9025	9125									
M. agrár. és jár.-b. zálogk.	91	92									
M. áll. takarékp. r.-t. 50 évre	8250	8350									
M. áll. takarékp. r.-t. 65 évre	8250	8350									
Magy. általános takarékpénztár 4 1/2	92	93									
M. földhitelintézet frtban 41 é. 4	9575	9675									
M. földhitelintézet frtban 50 é. 4	8825	8925									
M. földhitelintézet frtban 63 é. 8 1/2	7875	7975									
M. földhitelintézet szab. talajj. 4	8250	8350									
M. földh. int. orsz. sz. v. kötv. 4 1/2	96	97									
M. jelzáloghitelbank frtban	9225	9325									
M. jelzáloghitelbank frtban	82	83									
M. jelz. közs. kötv. 50 évre	96	97									
M. jelz. közs. kötv. 50 évre	8350	8450									
M. jelz. közs. kötv. 60 évre	—	—									
M. jelz. közs. kötv. 60 évre	—	—									
M. hitelb. conv. ny.-k. K 100	15850	16150									
M. hitelb. conv. ny.-k. K 100	125	128									
M. leszámlító és pénzváltó bank 4 1/2	9050	9150									
M. orsz. közp. tákp. 40 évre	90	91									
M. orsz. közp. tákp. 40 évre	81	82									
M. tákp. kp. jbank 6-23. kib. 4 1/2	9050	9150									
M. tákp. központi felzálogbank	85	86									
M. tákp. központi jelz. közs. k. 4 1/2	91	92									
M. tákp. központi jelz. közs. k. 4	82	83									
M. tákp. központi jelz. közs. k. 4	8600	8700									
Osztrák-magyar bank 60 é.	—	—									
Bank részvényei.											
Névért. Oszl. K											
Angol osztrák bank K 240	334	339									
Általános bank K 200	30	35									
Belső magyar iparbank K 300 22.	329	331									
Hazai bank r.-t. K 200 16.	285	285									
Hermes m. áll. váltót. 200	386	340									
Központi keresk. iparb. 200 12.	100	102									
M. agrár- és lbank r.-t. 400	498	495									
Magyar áll. hitelbank K 400	822	828									
M. áll. ingatlanbank K 400 32.	640	650									
Magyar bank részv. K 400 40.	648	648									
M. ért. és iparbank K 200	283	284									
M. fakereskedők hitelint. 200 14.	222	228									
Magy. jelz. hitelb. Ar 240	420	421									
M. keresk. hitelb. r.-t. 200 13.	200	203									
M. kir. sz. oszt. s. rt. 500 108.	158	1610									
Magyar lez. és p.-v.-b. 400 30.	515	515									
Magy. tákp. közp. jlab. 200 12.	200	201									
M. telopit. és par. b. 200 20.	342	344									
Mercure váltótételez. r. t. 200	276	27									
Osztrák hitelintézet	625	625									
Osztrák-Magyar Bank 1400 104.40	2080	2081									
Pesti magy. keresk. b. 1000 170.	3025	3035									
Posta magy.	590	595									
Unió bank	—	—									
Takarékp. részvényei.											
Belvárosi takarékp. K 500 36.	624	628									
Nemzeti takarékpénztár 500 32.	505	510									
Bpesti-érv. tákp. r. t. 200 12.	207	210									
Bp. tp. és o.-z.-k. rt. K 400 28.	418	422									
Egyes. bpesti f. v. tákp. 600 120.	225	226									
Közbányai takarékp. r. t. 200 16.	200	200									
Magy. áll. takarékp. K 500 37.	623	628									
Magy. orsz. közp. tákp. 600 90.	1590	1600									
Osztr. m. vasutas tákp. 500 30.	250	270									
Pesti hazai takarékp.	16850	16750									
Biztosító-társ. részvényei.											
Bécsi biztosító társaság 400	755	765									
Belső m. áll. bizt.-társ. 2000 800.	14750	14800									
Ponciére pesti bizt.-int. 200	390	385									
Hazai áll. b. rt. els. r. 200	373	383									
M. jég- és víz.-b. r.-t. 200 20.	349	350									
Pannónia víz.-biz. int. 2000 20.	3200	3400									
Gőzmalomok részvényei.											
Concordia gőzm. r.-t. K 200 20.	370	380									
Belső budapesti gőzm. K 500	1510	1520									
Ersébet gőzmalom K 400	390	410									
Lajza gőzmalom	373	390									
Pesti hengermalom K 300	317	317									
Pesti moln. és siltők K 400	—	—									
Unió Viktoriá-gőzm. K 800	619	615									
Pesti gőzmalom	580	590									
Bánya- és téglagy. részv.											
Bocsk. cem.-gy. Unió rt. 200	810	820									
Bpest-sz.-lőrinczi t.-gy. 200 35.	530	535									
Egy. tégl. s cemgy. els. 200	200	205									
Eszák. e.-k.-b. és ipv. 200 20.	304	306									
Felső m. b. és kohómű 150 54.	826	838									
„István” téglagyár r.-t. 300	160	165									
Közbányai gőztéglagyár	850	900									
Közénb. és téglagyár	940	950									
Magyar asfalt részv.-t. 200	32	34									
Magyar áll. közsz. rt. 200	1054	1055									
Magyar kerámiát gyár	240	245									
Salgótarjánai közsz. bány. 200	768	789									
Unió. tégl. és mázségő 800	243	245									
Könyvnyomdák részvényei.											
Névért. Oszl. K.											
Athenaeum* ir. ny. rt. 200	—	—									
Franklin-társulat	381	—									
Könyves Kálmán els. rt. 200	—	—									
Pallas* ir. és ny. r.-t. 400	—	—									
Pesti könyvny. r.-társ. 1000 160.	3850	3450									
Révai testv. ir. int. rt. 200	—	—									
Vasművek és gépgy.-részv.											
Belső m. gazd. gépgyár 200 24.	440	460									
Fegyver és gépgyár rt. 300	328	340									

FÉRFIAK nemi bajait

hugyszervi bajokat, syphilit, önfertőzésből származott idegbajokat, különösen pedig a **férfigyengeség** (impotencia) **makaes alakjait**, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionális kombinált módszerével, számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, kórházi orvos (a nemi betegek osztályán). — Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. — Levelekre díjtalan válasz. — Kivánatra gyógyszerek. **Rendelés: 9-3, este 5-7-ig. Budapesten, Rákóczi-út 8a. (Lépcsőházi bejárat)**

Hegveny vagy idült bujakór-bántalmak

egy görvélykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb.) s a römlött vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagály, rheumatizmus, a száj, gégo gyenyedési, dagályok, onostésis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökült bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kiutintásban részesült. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.00 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11 korona. Minta és prospektus rendelkezésre áll. **Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. Andrassy-ut 26. szám.**

Thurzó-Füred.

A déli Szepességnek egy remeke 51 fenyvesek közepette. Vasúti állomás Gölniczbánya, 572 méter. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vízgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad fürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárással. Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30% július elejétől 6 heti tartózkodás után 60% árszabvány. Szobák egész időre olcsó átlányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: Vladár József dr. **Prospektussal szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti RADÓ ANTAL

Májusi sorozat

702-703. szám. *Heltai Jenő*
KIS KOMÉDIÁK. Ara 60 fill.

704. szám. *Rostand Edmond*

**A KÉT PIERROT VAGY
A FEHÉR VACSORA.**

Verses egyfelvonásos.
Fordította *Kosztolányi Dezső.* Ara 30 fill.

705-710. szám. *Homeros*

ODYSSEIÁJA.

Az eredeti versmértékben fordította.
bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta
Kemenes (Kempf) József. Ara 1 kor. 80 fill.

Kapható
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

A Magyar Könyvtár teljes jegyzéke ingyen kapható.

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből négy fillérrel, kompakt betűkből szedve hat fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből négy fillérrel, kompakt betűkből szedve hat fillérrel fizetendő

Drága örző angyalom

Ha úgy óhajtanád a viszontlátást mint a hogyan én azt oly végtelen hosszú időn keresztül évről-évre epedve reméltem, könnyen megvalósíthatnád — változott körülményeid folytán — sokszori álmaimat. Kétségbeesés érzete vesz erőtrajtam; mert félek, hogy talán Neked jobb is lenne drága Mindenem, ha nem zavarnám nyugalmadat; ha gondolataimat, érzelmeimet örökre magamba zárnám. Föltéve, hogy olvasod e sorokat, érezned kell, miszerint leküzdhetetlen vagyok készlettel arra, hogy oly végtelen hosszú idő át reitlenesen kínos némaságra kárhoztatva, legalább ezután szólhassak hozzád. **Drága örző angyalom!** Kezedet — melyet a multban angyali jószággal párosult gyengédséggel nyujtottál felém — kezemben tartva, lelki szememmel jószágos szépszeideibe nézve, esküszöm, hogy bár sok minden történt velem, de irántad táplált érzelmem, nagy szerelmem sohasem ingott meg. — Emlékezzél vissza drága, aranybogaram, a rég multra, idézd fel a felejthetetlen édes percek emlékeit és talájd módot arra, hogy ne csak ezután, hanem előszóval, millió csók kíséretében mielőbb sughassam füledbe, hogy ma is úgy mint régen, minden gondolatom csak Benned összpontosul, hogy kimondhatatlanul vágyódom utánad; öszinte tiszta szerelmmel. Isten veled! Isten áldjon édes jó Mindenem és tartson meg soká — nagyon soká a Te sirig hű csunya szökédnek.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.— **Barta József** konrervgyára **Felka** (Szepesmege.)

Feltűnően

fehérítő, üdítő, szeplőt mulasztó, ráncból óvó rózsasarcenőcs 90 fillér és 150 gramm lilimőj és hozzá tartozó Eau Ideal 150 gr. 2 korona, mosdó 1 korona, postadíj 55 fillér; ezek együtti használattal felülmulhatatlan hatásúak. **Relháné, Nagykáta, Pestm.**

Fényvet

vesztett butorzatát tükörfényüre és simára csinálhatja mindenki Németh-féle „Meltónián” krém-mel. (Damjanich-u. 46. földsz. 10. Telefon: 65-83.) 1 doboz ára 2.50 korona.

Könyveket

egy-egy jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az irodalom minden ágából, ugyszintén használt tankönyveket **magas áron vásárol Lukács Gyula** antikváriuma Budapest, VII. ker., **Erzsébet-körút 15.**

Örökre

irtója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, viszketésségnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. **Relháné, Nagykáta, Pestmege.**

„Stenografia“

A „Stenografia“ Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola legnagyobbított összes helyiségei kizárólag **Rákóczi-út 20.** alatt vannak. (Előbb Rákóczi-út 60.) **Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-út 20. jöl megjegyzendő. A magyar-német gyorsírói, gépirási, helyesírói és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírótanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsíró és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Irásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-út 20. (előbb Rákóczi-út 60.) **Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.****

Méltóztassék

kipróbálni először nálam (Németh asztalos, Damjanich-u. 46. földsz. 10. Telefon: 65-83.) saját találmányu ágyvasalómat (ágykapocs) rozoga ágyaira, szikla szilárd és féregmentes. 1 készlet (1 ágyra) 4 korona, csavarokkal együtt.

Egy teljesen

új grenadin-ruha, alig használt, molett nő részére olcsón eladó. **Megtekinthető, VII. Hornád-utca 33. I. em. 8: a délelőtti órákban.**

Kellemes otthon

Magányos, esetleg kevés családdal hátramaradt ur vagy urnő, intelligens előkelő család körében otthon találhat, Budapest közepén közelében, villamos mellett, kitűnő levegőjű helyen, kertes villaszerű házban, melynek földszintjét a hirdető tulajdonos lakja, emeletét (3 szoba, konyha, fürdőszoba stb. villany, vízvezeték) — az ajánlkozónak adná át. — Ajánlatok csak feltétlenül intelligens egyéntől kéretnek „Intelligens” jelszó alatt Budapest főposta poste restante.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az országos Magyar Gyorsíró Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította **Markovits Iván** az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger Szakiskola** (kizárólag) **Hegedűs Sándor** utca 7. előbb a szemközti **Liszt Ferenc-tér 10.** szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés céljából utánozzák. **Telefon 35-68.**

Szabadságon

levő, kitűnő szakismeretű műasztalos-gyári művezető olcsón végezne privát munkát házaknál, esetleg vidéken is (több közérdekű szab. tulajdonosa). **Németh, Damjanich-utca 46. földsz. 10. Telefon: 65-83.**

Pestszentlőrinczen

bérbeadó **Wlassics-utca 39.** sz. emeleti téli nyári villalakás kertben, 3 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, mellékhelyiségek, villanyvilágítás, vízvezeték megfelelő bérlőnek igen olcsón.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen **megnagyobbított modern higienikus új helyiségeinkben** (Andrassy-út 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés **gépirás, magyar- és német gyorsírásban.** — **Gabelsberger-Markovits-rendszert.** Beiratkozás naponként. Tandij igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. **összeadó- és számológépek kezelése.** Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. **Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrassy-út 12. szám.**

MIKSZATH KALMAN

utolsó közege:

Tövískes látogatóban

Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regényterjedéke.)

Ára **fűzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.**

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

EVŐESZKÖZÖK

ezüstből és alpacca ezüstből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.